

Gyvūnai padeda sveikti

Lietuvos sveikatos mokslų universitetas (LSMU) tęsia atvirų paskaitų visuomenei ciklą, skirtą Lietuvos universitetų metams. Lapkričio 10 d. LSMU Emanuelio Levino centre mokslininkė, kaniterapijos specialistė Ugnė Nedzinskaitė paskaitoje „Laimė laksto keturiomis“ atskleidė gyvūnų asistuojamos terapijos galimybes.

Mokslininkė atlydėjo Dodis – devynių metų, specialiai gyvūnų asistuojamai terapijai parengtas šuo, papildęs paskaitą netikėtumais ir gera nuotaika. Dodis – ne vienintelis terapinis gyvūnas, su kuriuo dirba U. Nedzinskaitė.

„Pritaikius tinkamą techniką, žmogui padėti emociškai ir fiziškai sveikti gali įvairiausi gyvūnai: vištos, arkliai, asilai, šunys, triušiai ir daugybė kitų“, – įsitikinusi LSMU mokslininkė.

Gyvūnų asistuojama terapija – Lietuvoje įteisinta papildomos ir alternatyviosios sveikatos priežiūros sritis. Populiariausios ir

įstatymu reglamentuotos šios terapijos sritys – kaniterapija, hipoterapija ir delfinų asistuojama terapija. Kadangi nuo šių metų specialistui, dirbančiam šiose srityse, reikia licencijos arba laikino leidimo dirbti, dauguma specialistų savo veiklą yra jau įteisinę ir dirba kaip visaverčiai sveikatos priežiūros srities specialistai.

Tačiau viešumoje vis dar kyla neaiškumų, kas iš tikrųjų yra, kaip veikia ši terapija, ir apskritai – kada bendravimas su gyvūnu laikytinas būtent terapija, o kada – kita veikla.

»2

Europos gastroenterologai rinkosi Kaune

Gastroenterologija – pastaruoju metu sparčiai progresuojanti medicinos mokslo šaka, kurią sėkmingai vysto ir tarptautinio pripažinimo sulaukė Lietuvos mokslininkai. Europos virškinimo ligų srityje dirbantys mokslininkai turi unikalią tradiciją rengti Europos jaunųjų mokslininkų konferencijas „European bridging meeting in gastroenterology“ („Jungiančioji Europos gastroenterologų konferencija“).

Prof. Limas Kupčinskas
LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus pirmininkas

Konferencija grįžo į Kauną

Pirmoji tokia konferencija 1998 m. buvo surengta Magdeburge (Vokietija), tapo kasmete tradicija ir vėliau buvo rengiama įvairiose Europos šalyse. Šių renginių iniciatorius – LMA užsienio narys, Miuncheno universiteto profesorius Peteris Malfertaineris, organizavęs pirmąją konferenciją. 2006 metais Kaune surengta 6-oji konferencija, o šiais metais 24-oji konferencija vėl grįžo į Lietuvą ir lapkričio 11–12 dienomis vyko Kaune. Konferencijos organizacinio komiteto pirmininkas – LMA jaunosios akademijos narys prof. Juozas Kupčinskas. Joje dalyvavo per 150 dalyvių, iš jų – 45 jaunieji mokslininkai ir jų mentorai – profesoriai iš 14 Europos valstybių (Belgijos, Nyderlandų, Italijos, Vokietijos, Jungtinės Karalystės, Prancūzijos, Švedijos, Vokietijos, Lenkijos, Rumunijos, Latvijos, Serbijos, Kroatijos).

»3

LSMU profesoriai – biologijos mokytojams

»6

Ateities gyvulininkystė ir gyvulininkystės ateitis – mokslo ir pramonės rankose

»12

Slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugos Kauno klinikų filiale

Kauno klinikų filiale Romainių tuberkuliozės ligoninėje nuo šių metų kovo pradėtos teikti slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugos. „Pavasarij buvo įsteigtas Slaugos ir palaikomojo gydymo poskyris, kuriame turėjome 10 lovų. Matant didėjantį paslaugų poreikį, daugiau nei tris kartus padidinome lovų skaičių – dabar turime 35 lovas, skirtas slaugai ir palaikomajam gydymui“, – sako ligoninės vadovas prof. Skaidrius Miliauskas.

»2

Gyvūnai padeda sveikti

LUM 2022 LIETUVOS
UNIVERSITETŲ
METAI

1» Paskaitoje lektorė išsamiai, pateikdama pavyzdžių iš savo praktikos, atsakė į šiuos klausimus, supažindino su pagrindinėmis šios srities sąvokomis, papasakojo, ką apie gyvūnų asistuojamą terapiją sako mokslas, kokios gyvūnų rūšys tam tinka ir ar nuosavas augintinis gali dirbti asmeniniu terapeutu.

Kas vyksta bendraujant su gyvūnu?

Specialistė pabrėžė: gyvūnas pats savaime ne gydo, bet padeda sveikti. Gyvūnų asistuojama terapija – tikslinga intervencija, turinti specifinių terapinių tikslų ir veikianči pagal terapinį planą, kai asistuoja gyvūnai.

„Visos gyvūnų asistuojamos veiklos gali būti sėkmingai integruojamos ir į kitas alternatyviosios terapijos šakas: meno, dailės ar muzikos terapiją, pas mus dar ganėtinai retą pasakų terapiją ar įprastines terapijos rūšis – ergoterapiją, kineziterapiją. Gyvūnas šiuo atveju tampa esmine terapinio proceso dalimi.

Kiekvienu konkrečiu atveju siekiama tam tikrų tikslų. Galima lavinti kalbos, skaitymo, motorinius, kognityvinius, saviraiškos įgūdžius, gebėjimus apsitarnauti, galima pagerinti emocinę būklę. Terapinės veiklos spektras labai platus. Tarkime, hipoterapija, vykstanti ant arklio, turi labai konkrečius tikslus, tai yra, padeda gerinti raumenų tonusą, motorinius, sensorinius įgūdžius, savo kūno padėties suvokimą erdvėje“, – pasakojo mokslininkė.

Tikslinė terapija – kai specialiai apmokyti gyvūnai naudojami specialiai sukurtose ir pritaikytose terapijos programose. Pavyzdžiui, bendravimas su gyvūnu namų sąlygomis, nesiekiant konkrečių terapinių tikslų ir netaikant konkrečių programų, yra netikslinė terapija.

U. Nedzinskaitė atskleidė, kas

■ Mokslininkė, kaniterapijos specialistė Ugnė Nedzinskaitė paskaitoje „Laimė laksto keturiomis“ atskleidė gyvūnų asistuojamos terapijos galimybes.

vyksta organizme gyvūnų terapijos metu: išsiskiria oksitocinas, dopaminas, serotoninas ir endorfinai – šie hormonai padeda ir žmogaus kūnui, ir smegenims. Verta paminėti, kad mažėja „blogjo“ streso hormono kortizolio – ir tai įrodo, kad gyvūnų asistuojama terapija veikia.

Reabilitacijoje gali būti nepakeičiami

Mokslininkė pabrėžė: gyvūno asistuojama terapija nėra ūmi pagalba pacientui – vis dėlto reabilitacijoje gyvūnas kartais gali būti tiesiog nepakeičiamas, ir tai ypač išryškėja bendraujant su negalią turinčiais asmenimis.

„Ne kartą yra tekę girdėti iš pačių asmenų, jų artimųjų, kolegų, kad šuo, katė, triušis ar arklys gali būti pirma gyva būtybė, kuri suprato ypatingų poreikių turintį žmogų.

Terapijai parengtas gyvūnas geba priimti žmogų visokį, o štai mūsų visuomenė dažnu atveju dar nėra tam pasirengusi.

„Gyvūnai yra „čia ir dabar“, jie nesvarsto, kaip galėtų būti. Jų gerokai aštresni pojūčiai – jie užuodžia, girdi, mato geriau nei žmogus, turi ir kitokių įdomių pojūčių. Visa tai padeda jiems labai gerai suprasti, kaip jaučiasi kitas. Gydomasis efektas susideda iš keleto mechanizmų, tarp kurių labai svarbus yra žaidimas.

Vis dėlto kiekviena rūšis, kiekvienas individas, visi yra unikalūs, net ir taikant terapiją, progresui reikės ganėtinai daug laiko. Labai svarbios ir vidinės nuostatos – kiek esame nusiteikę pozityviai gyvūno atžvilgiu, kiek patys esame nusiteikę įgyvendinti savo tikslus per gyvūną. Jei turime kažkokių tikslų, geriau „netempti“ iki jų gyvūno, bet pade-

rinti tikslus prie gyvūno.

Kad galėtume dirbti su gyvūnu, reikia labai gerai skaityti jo kūno kalbą, gebėti valdyti situacijas. Saugios turi būti abi pusės – ir žmogus, ir gyvūnas. Namų sąlygomis tai vyksta toli gražu ne visada. Kai kurių tyrimų rezultatai netgi rodo, kad teigiamą gyvūno poveikį šeimoje gali beveik visiškai panaikinti tai, kad kažkuris šeimos narys priešišškai nusistatęs ir gyvūno nenori“, – pasakojo specialistė.

U. Nedzinskaitė pajuokavo, kad gyvūnų asistuojamoji terapija išmoko ir drąsos. „Išmokus bendrauti su arkliais, nebaisu vaikščioti tamsiomis gatvėmis. Juk jei jau susikalbėjau su tais šešiais šimtais kilogramų – susikalbėsiu ir su aštuoniasdešimt“, – šypsojosi mokslininkė.

Paskaita „Laimė vaikšto keturiomis“ – viena iš daugelio Lietuvos

Pritaikius tinkamą techniką, žmogui padėti emociškai ir fiziškai sveikti gali įvairiausi gyvūnai: vištos, arkliai, asilai, šunys, triušiai ir daugybė kitų.

universitetų metais vykusią renginių. „Atvirų paskaitų“ ciklas startavo šių metų pradžioje: kiekvieną mėnesį skirtinguose universitetuose vyks ta susitikimai su mokslininkais, politologais, istorikais, menininkais.

LSMU Komunikacijos tarnybos
Vidinės ir išorinės komunikacijos
skyriaus inf.

Slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugos Kauno klinikų filiale

1» Profesorius teigia, kad Romainių tuberkuliozės ligoninės Slaugos ir palaikomojo gydymo poskyryje dirbantys medicinos darbuotojai (arba specialistai) užtikrina tinkamiausią gydymą pacientui, o esant reikalui – koreguoja jį pagal paciento poreikius. Skyriuje pacientų būklę slaugytojai ir gydytojai stebi tiek dieną, tiek nakties metu. „Komandą sudaro vidaus ligų gydytojai, gydytojai geriatrai, psichiatras, bendrosios praktikos slaugytojai, kineziterapeutas, masažuotojas, socialinis darbuotojas ir užimtumo instruktorius – visi specialistai pasirengę užtikrinti mūsų pacientų poreikius.“

Slaugos ir palaikomojo gydymo poskyryje paslaugos teikiamos pacientams, kuriems reikalinga invazinė ar neinvazinė plaučių ventilacija, inkstų nepakankamumu ar onkologinėmis ligomis sergantiems ir kitiems. Pacientai, kuriems reikalingas specialus gydymas, pavyzdžiui, dializės ar

chemoterapijos kursai, Kauno klinikų transportu yra kaskart nuvežami į Kauno klinikas, kuriose jiems suteikiamas reikalingas gydymas.

„Atsiradus poreikiui, pablogėjus Slaugos ir palaikomojo gydymo poskyryje esančio paciento būklei ir detalesniam ištyrimui – pacientą pervežame į Kauno klinikas, kuriose daugiadalykė specialistų komanda pasirūpina reikalingu gydymu“, – sako profesorius.

Romainių tuberkuliozės ligoninėje Slaugos ir palaikomojo gydymo poskyryje pacientams suteikiamos aukščiausio lygio sveikatos priežiūros paslaugos – čia dirba profesionali gydytojų, slaugos specialistų ir pagalbinų darbuotojų komanda, pacientai apsisotja neseniai renovuotose vienvietėse ir dvivietėse palatose.

„Naujasis poskyris visiškai atskirtas nuo tuberkulioze sergančių pacientų, tad rizikos užsikrėsti nėra“, – ramina prof. S. Miliauskas.

■ Prof. S. Miliauskas.

Asmenys, norintys pasinaudoti slaugos ir palaikomojo gydymo paslaugomis Romainių tuberkuliozės ligoninėje, turi kreiptis į šeimos gydytoją, o Kauno klinikų stacionare besigydančius pacientus nukreipia gydantis gydytojas.

Kauno klinikų inf.

Kauno klinikų filiale Romainių tuberkuliozės ligoninėje SLAUGOS IR PALAIKOMOJO GYDYMO PASLAUGOS

Privalumai:

- gydytojo priežiūra 24 val. per parą – įvairių sričių specialistai užtikrina visapusišką paciento priežiūrą, yra budintis gydytojas;
- slaugos ir palaikomojo gydymo poskyris yra visiškai atskirtas nuo tuberkulioze sergančiųjų pacientų;
- pacientai stacionarizuojami vienvietėse arba dvivietėse palatose;
- glaudus bendradarbiavimas su Kauno klinikų specialistais.

Kreipkitės į savo šeimos
gydytoją arba telefonu
837301900

Europos gastroenterologai rinkosi Kaune

1» Pirmąją konferencijos dieną buvo pristatyti jaunųjų mokslininkų pranešimai, kviestinių pranešėjų apibendrinančios paskaitos, o antrąją dieną vyko pasitobulinimo kursai „Closing the knowledge gap in gastroenterology after COVID 19 pandemics“ („Pašalinime žinių trūkumą gastroenterologijoje po COVID 19 pandemijos“) Lietuvos ir užsienio gastroenterologams.

Po dvejų metų pertraukos – gyvas susitikimas

Lapkričio 11 d. konferenciją atidarė organizacinio komiteto pirmininkas, Jaunosios LMA narys prof. Juozas Kupčinskas, LMA narys prof. Piteris Malferteineris ir LMA BMGM skyriaus pirmininkas akad. Limas Kupčinskas. Jie pabrėžė, kad po 2 m. pertraukos, kai kasmetis renginys vyko nuotoliniu būdu, vėl rengiamas tradicine forma ir jaunųjų bei vyresniųjų Europos mokslininkų tiesioginis bendravimas iškels naujų mokslinių idėjų ir duos gerų praktinių rezultatų. Konferencijoje buvo perskaityti 65 jaunųjų mokslininkų pranešimai ir jų mentorių kviestinės paskaitos, iš jų 54 – užsienio mokslininkų. Jaunosios LMA narė prof. Jurgita Skiecevičienė (LSMU) perskaitė kviestinę paskaitą „Žmogaus kraujo mikrobiomas ir jo reikšmė“, prof. Peter Malferteiner pristatė ką tik parengtą 6-ąją tarptautinį *H. pylori* infekcijos diagnostikos ir gydymo susitarimą, prof. Timas Vanutselis iš Leuveno universiteto pristatė naują funkcinį virškinamojo trakto ligų koncepciją, dr. Janas Bornšainas iš Oksfordo universiteto apžvelgė ikivėžinius stemplės susirgimus, prof. Juozas Kupčinskas aptarė biologinės terapijos eiliškumą gydant uždegimines žarnyno ligas. Didelį susidomėjimą sukėlė ir kitų žymiausių Europos gastroenterologų – prof. Gianluca Janiro (Italy), prof. Christine Varon (France), prof. Jaroslaw Regula (Poland), prof. Dam Dimitrascu (Romania), prof. Hanach van Malenstein (Belgium), prof. Aleksander Link (Germany), prof. Marco Bruno (the Netherlands) ir kitų paskaitos. Jaunieji mokslininkai pristatė platų fundamentalių ir klinikinių virškinamojo trakto ligų tyrimų spektrą – nuo kamieninių ląstelių, geno, transkripto, mikrobiomo tyrimų iki naujų vaistų klinikinių studijų.

7 geriausi įvairių šalių jaunųjų mokslininkų pranešimai buvo apdovanoti premijomis. Doktorantė iš Lietuvos Rūta Inčiūraitė (LSMU) – už pranešimą „Žarnyno epitelinių ląstelių mikroRNR profilio pokyčiai aktyvios uždegimo fazės ir remisijos metu“. Konferencijos atstovai dalyvavo „Kaunas – 2022 m. Europos kultūros sostinė“ renginiuose. 25-oji Europos jaunųjų gastroenterologų konferencija numatyta 2023 m. Budapešte.

■ Prof. Limas Kupčinskas, LMA užsienio narys prof. Peter Malferteiner, prof. Jurgita Skiecevičienė ir prof. Juozas Kupčinskas.

■ LMA užsienio narys prof. Peter Malferteiner.

■ Jaunosios LMA narys prof. Juozas Kupčinskas

■ Konferencijos lektoriai iš 14-os Europos valstybių.

R. Balnionytės nuotr.

avevita | REDAKCIJA:

LSMU Komunikacijos tarnyba,
Akademinės leidybos skyrius
A. Mickevičiaus g. 9, LT-44307 Kaunas
El. paštas: avevita@lsmuni.lt
Išleina kiekvieną trečiadienį
<https://link.lsmu.lt/0ov25y3g1l>
Leidinyas skirtas LSMU ir Kauno klinikų darbuotojams, studentams

Redakcinės kolegijos pirmininkas:

Edgaras STANKEVIČIUS,
Žurnalų leidybos centro vadovas

Redakcinė kolegija:

Algimantas TAMELIS, Medicinos fakulteto dekanas
Vita RIŠKEVIČIENĖ, Veterinarijos fakulteto dekanė
Rolandas STANKEVIČIUS, Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas
Ingrida ULOZIENĖ, Mokslo centro vadovė

Tomas LAPINSKAS, Kauno klinikų direktorius visuomenės sveikatai, mokslui ir studijoms

LSMU Komunikacijos tarnyba, Vidinės ir išorinės komunikacijos skyrius:

Tautvydas BULVIČIUS, tel. 8 37 407433, vt. 5128
Rasa MASIOKAITĖ, tel. 8 37 327264, vt. 5129

Kauno klinikų Komunikacijos tarnyba:

Austė ALEKSANDRAVIČIŪTĖ-ŠVIAŽIENĖ
Jovita GUDELEVIČIŪTĖ

RĖMĖJAS:

BERLIN-CHEMIE
MENARINI

LSMU Kauno ligoninės Komunikacijos ir rinkodaros skyrius:

Raminta NAGELYTĖ

Redakcija:

Asta VALUCKYTĖ-ŪSIENĖ, Akademinės leidybos skyriaus vadovė, tel. 8 37 327243, vt. 5131
Aida JAKIMAVIČIENĖ, redaktorė
Jelena BABACHINA, maketuotoja

Virškinimo fiziologijos ir patologijos centro 30 metų įkūrimo jubiliejus

LSMU Veterinarijos akademijos Virškinimo fiziologijos ir patologijos centras mini 30 metų įkūrimo jubiliejų. Jis buvo įkurtas 1992 m., sujungus šakinę Lietuvos veterinarijos akademijos Fermentinių preparatų taikymo veterinarijoje ir gyvulininkystėje (mokslinis vadovas doc. Antanas Sederevičius) ir Probleminę biotechnologijų (mokslinis vadovas prof. Rimantas Karazija) mokslines laboratorijas. Jame buvo atliekami įvairių pašarų, skirtingų racionų bei jų šėrimo technologijų įtakos galvijų didžiojo prieskrandžio turinio biocheminiams ir mikrobiologiniams procesams bei produkcijos kokybei vertinti tyrimai. Kuriamos ir tobulinamos diagnostinės priemonės bei būdai fiziologiniams ir patologiniams galvijų didžiojo prieskrandžio turinio ir pieno rodikliams vertinti bei būdai jiems atkurti.

■ LSMU Veterinarijos akademijos Virškinimo fiziologijos ir patologijos centro kolektyvas.

**Akademikas, prof. dr.
Antanas Sederevičius**

**Sukurta 11 išradimų, gauti
3 patentai, paskelbta
daugiau nei 200 mokslinių
straipsnių**

Virškinimo fiziologijos ir patologijos centre sukurta 11 išradimų, gauti 3 patentai, paskelbta daugiau nei 200 mokslinių straipsnių, parengta 14 mokslų daktarų. Per 30 metų įvykdyti 92 nacionaliniai moksliniai ir eksperimentinės plėtros bei 8 tarptautiniai projektai. Naujausi šios krypties moksliniai rezultatai kas penkeri metai aptariami tarptautinėse mokslinėse konferencijose, pranešimų tezės ar visa medžiaga išleidžiami atskiru leidiniu. Šiuo metu vykdomas projektas Horizont 2020 (2021–2026 m.) „Understanding microbiomes of the ruminant holobiont (Ho-

loRuminant)“ (Nr. 2021-PRO-00065) bei LSMU–KTU (2021 m.) projekto „Akustinių virpesių pritaikymas galvijų mastito prevencijai ir jo gydymui (VIPGAMA)“ (Nr. 2021-S-00048) rezultatai registruojami ES išradimų bazėje. Centrai nuo įkūrimo lig šiol vadovauja akademikas prof. A. Sederevičius.

Fundamentalūs XX a. antrosios pusės ir XXI a. mokslo atradimai iš pagrindų pakeitė supratimą apie maisto asimiliaciją, kai kurių paplitusių ūkinių gyvūnų ligų genezę ir gydymą. Verta paminėti mikro- ir makromolekulinio transporto, lizociminį ir membranınį virškinimą, bemikrobių gyvūnų tyrimus, mikroflos ir mikrofaunos vaidmenį mitybos procesuose, skrandžio ir žarnyno reikšmę imunologijoje ir pan. Šie ir kiti fiziologiniai tyrimai leido pasiekti naujų laimėjimų ne tik fi-

ziologijos teorijoje, bet ir veterinarijos praktikoje. Anksčiau minėtos problemos sėkmingai nagrinėjamos LSMU Veterinarijos akademijos mokslininkų jau nuo akademijos įkūrimo, tačiau rezultatyviausi tyrimai pradėti 1992 metais, kai buvo įkurtas Virškinimo fiziologijos ir patologijos centras. Šiais metais švėsdamas 30 metų įkūrimo jubiliejų, Virškinimo fiziologijos ir patologijos centras kartu su Lietuvos mokslo akademija ir Lietuvos veterinarijos gydytojų asociacija organizavo jau šeštąją šios krypties mokslinę–švietėjišką tarptautinę dviejų dienų konferenciją „Mikrobiota ir gyvūnas: sąveika, sveikatingumas, gėrovė ir produkcija“.

Jubiliejinė konferencija

Susirinkusiuosius konferencijos dalyvius sveikino LSMU VA kancleris

akademikas prof. Mindaugas Malakauskas, Lietuvos mokslų akademijos Žemės ūkio ir miškų mokslo skyriaus Veterinarinės medicinos ir gyvūnų mokslų sekcijos pirmininkas akademikas prof. Henrikas Žilinskas, LSMU VA Veterinarijos fakulteto dekanė prof. Vita Riškevičienė ir kiti svečiai.

Mokslinėje konferencijoje buvo pristatyti 34 pranešimai. Nuotoliniu būdu aptarėme ir pasidalijome žiniomis apie naujausius mokslinius tyrimus ir pasiekimus gyvūnų sveikatingumo, jų mitybos ir produktyvumo, produkcijos kokybės ir maisto saugos klausimais su mokslininkais iš įvairių pasaulio šalių (Ispanijos, Suomijos, Lenkijos, Kroatijos ir Lietuvos). Mokslinėje konferencijoje nuotoliniu būdu dalyvavo 81 dalyvis iš Lietuvos ir užsienio mokslo institucijų.

Taip pat buvo pateiktos naujausios praktinės žinios veterinarijos gydytojams, gyvulininkystės specialistams ir kitiems konferencijos dalyviams. Didėjant ūkinių gyvūnų produktyvumui dažnėja jų sveikatos sutrikimai, atsiranda naujos ligos, ypač dažnos virškinamojo trakto disfunkcijos. Šių ligų diagnostika dar ir šiandien sudėtinga. Nėra veiksmingų būdų ir priemonių ligoms, ypač subklinikinėms formoms, diagnozuoti ir procesams normalizuoti, todėl konferencijoje buvo formuojamas požiūris į šią vis didėjančią problemą, ieškoma naujų diagnostikos metodų ir gydymo priemonių. Didelis dėmesys buvo skiriamas mitybos programoms. Tą lemia ne tik teoriniai, praktiniai, bet ir socialiniai motyvai. Mityba turi įtakos produkcijos kokybei, gyvūnų sveikatingumui, veislininkystei, taip pat yra svarbiausias ūkinių gyvūnų produktyvumo, pašarų apsimokėjimo ir gyvulininkystės pajamingumo veiksnys. Pagrindinis konferencijos tikslas buvo pasidalyti mokslinių tyrimų laimėjimais gyvūnų fiziologijos, užtikrinti ligų diagnostiką, gydymą ir jų gerovę, nagrinėjant individo skirtingų kūno vietų mikrobiotą bei jų tarpusavio santykį. Švietėjiškoje konferencijoje dalyvavo 312 dalyvių.

Šių konferencijų šiuolaikinės žinios ir praktinės naujos suteiks galimybę specialistams rasti tinkamiausią sprendimą žemės ūkio srities problemoms išspręsti. Ūkinių gyvūnų sveikatingumas, produkcijos kiekis ir kokybė gali būti pagerinti ir padidinti, taikant moksliskai pagrįstus fiziologinių procesų reguliacijos būdus.

Virškinimo fiziologijos ir patologijos centre sukurta 11 išradimų, gauti 3 patentai, paskelbta daugiau nei 200 mokslinių straipsnių, parengta 14 mokslų daktarų.

EBRAINS sveikina Lietuvos sveikatos mokslų universitetą kaip naują asocijuotą narį

EBRAINS sveikina Lietuvos sveikatos mokslų universitetą (LSMU) – didžiausią biomedicinos mokslų aukštąją mokyklą Lietuvoje – tapus EBRAINS asocijuota nare.

2022 m. rugsėjo 1 d. LSMU įsiliejo į platų Europos Sąjungos smegenų tyrimų institucijų tinklą EBRAINS kaip asocijuota narė.

EBRAINS (angl. *European Brain ReseArch Infrastructures*) – mokslinių tyrimų infrastruktūra, sukurta 2013–2022 m. Europos Komisijos ateities ir išylančių technologijų Žmogaus smegenų projekto (angl. *European Commission Future and Emergent Technologies Flagship Human Brain Project*). EBRAINS skirta pažangiausiems smegenų tyrimams atlikti ir įgalina naujausius mokslinius atradimus paversti inovatyviais sprendimais medicinoje, dirbtinio intelekto algoritmuose, robotikoje ir neurotechnologijose.

EBRAINS sukaupė didžiulę patirtį ir mokslo bendruomenei suteikia smegenų modeliavimo ir simulavimo metodus ir informacinėmis technologijomis paremtas neuroinformatikos, robotikos, neuromorfinių sistemų platformas, smegenų atlasus, smegenų duomenų bazes, prieigą prie superkompiuterių, kurie

reikalingi didelės apimties skaičiavimams atlikti.

Prof. Arimantas Tamašauskas, Neuromokslų instituto direktorius, LSMU Neurochirurgijos klinikos vadovas, sako: „Džiaugiamės galėdami prisijungti prie EBRAINS, kuris suvienija gydytojus, neuromokslininkus, dirbtinio intelekto kūrėjus tiriant ir gydant sudėtingas smegenų ligas.“

LSMU-EBRAINS mokslinio bendradarbiavimo vadovė prof. Aušra

Saudargienė pasidalijo artimiausiais planais: „Tikimės sėkmingai plėsti EBRAINS veiklą LSMU, Lietuvoje ir Baltijos-Šiaurės šalyse.“

„Labai džiaugiamės galėdami pasveikinti Lietuvos sveikatos mokslų universitetą kaip naują asocijuotą narį, – sako EBRAINS generalinis direktorius Paweł Świeboda. – Universitetas gali pasigirti plačia neuromokslinių tyrimų patirtimi, ypač neuroin-

formatikos, neurofiziologijos, neuroonkologijos, neuropsichologijos ir elgesio medicinos srityse. Remsimės Žmogaus smegenų projekto ir LSMU partnerystės mokslinio projekto MILEDI (angl. *Multiscale modelling of impaired learning in Alzheimer's disease and innovative treatments*) metu užmegztu bendradarbiavimu. Universitetas taip pat įtraukia Lietuvos sveikatos mokslų universiteto ligoninę

Kauno klinikos, o tai didžiausia ligoninė Baltijos šalyse.“

EBRAINS organizacija yra įtraukta į Europos Sąjungos mokslinių tyrimų infrastruktūrų kelrodžius neuromoksliniams tyrimams medicinoje, neurotechnologijose, neurorobotikoje plėsti.

Apie EBRAINS: [Ebrains.eu](https://ebrains.eu)
Apie žmogaus smegenų projektą: <https://www.human-brainproject.eu/en/>

■ LSMU Neuromokslų instituto direktorius, LSMU MA Neurochirurgijos klinikos vadovas prof. Arimantas Tamašauskas.

■ LSMU-EBRAINS mokslinio bendradarbiavimo vadovė prof. Aušra Saudargienė.

Asmeninio archyvo nuotr.

Lietuvos, Latvijos ir Taivano mokslininkų susitikimas

Spalio pabaigoje vyko tarptautinis seminaras, skirtas moksliniam projektui „Vitamins D ir jo receptorių genų polimorfizmų palyginamasis tyrimas tarp Lietuvos, Latvijos ir Taivano vaikų ir suaugusiųjų, sergančių atopiniu dermatitu ir astma“ aptarti bei tolesnėms bendradarbiavimo galimybėms numatyti. Jį inicijavo Taivano mokslininkai iš Taičungo Kinų medicinos universiteto.

■ Iš Lietuvos, Latvijos ir Taivano mokslininkų grupių susitikimo.

Daina Bastytė

LSMU MA Imunologijos ir alergologijos klinika

Ne pirmas projektas tarp šių šalių

Susitikimas vyko nuotoliniu būdu, jame dalyvavo ne tik tiesioginiai projekto partneriai iš Lietuvos, Latvijos ir Taivano, bet buvo pakviesti ir Mongolijos mokslininkai, ketinantys prisijungti prie bendrų mokslinių tyrimų. Lietuvos tyrėjų grupei atstovauja LSMU MA mokslininkai, kurie pagal Lietuvos-Latvijos-Kinijos (Taivano) programos 2019 m. kvietimą Lietuvos mokslo tarybai pateikė paraišką ir laimėjo finansavimą projektui vykdyti.

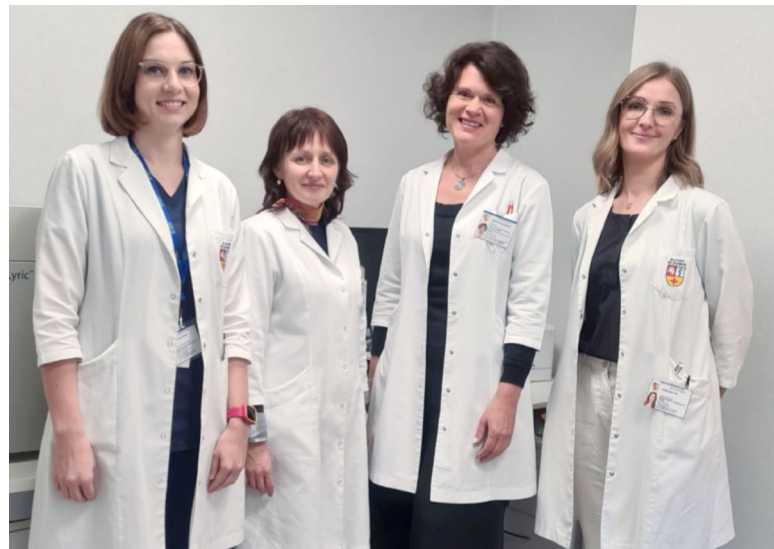
Šiame tarptautiniame susitiki-

me dalyvavo pagrindiniai projekto tyrėjai iš Lietuvos: mokslininkų grupei vadovaujanti LSMU MA Imunologijos ir alergologijos klinikos vadovė prof. dr. Brigita Šitkauskienė, LSMU Onkologijos instituto vyriausioji mokslo darbuotoja, Biologinių sistemų ir genetinių tyrimų instituto vadovė prof. dr. Rasa Ugenskienė, LSMU MA Imunologijos ir alergologijos klinikos doktorantė Daina Bastytė bei LSMU Biologinių sistemų ir genetinių tyrimų instituto doktorantė Ieva Stakaitienė. Tai jau ne pirmas šių šalių mokslininkų bendras projektas, 2013 m. sėkmingai įvykdytas projektas „Proteosominių genų alelių kaip bronchų astmos rizikos veiksnių tyrimas Latvijos, Lietuvos ir Taivano populiacijose“.

Vitaminas D gali būti potencialus imuninio atsako reguliatorius

Šio tarptautinio projekto metu analizuojama ypač aktuali tema – vitamino D ir jo receptorių genų polimorfizmų įtaka astmos ir atopinio dermatito patogenezėi. Vitamino D reikšmė įvairių ligų išsivystymui kelia didelį mokslininkų susidomėjimą, manoma, kad šis vitaminas gali būti potencialus imuninio atsako reguliatorius. Vitamino D kiekis organizme gali priklausyti nuo mitybos įpročių, žarnyno mikrobiotos, saulės poveikio, genetinių ypatumų, šios sąlygos gali skirtis, nelygu geografinė zona ar etninės savybės.

Svarbu atkreipti dėmesį, kad

■ Tarptautiniame Lietuvos-Latvijos-Taivano projekte dalyvaujantys pagrindiniai Lietuvos tyrėjai: I. Stakaitienė, prof. R. Ugenskienė, prof. B. Šitkauskienė, D. Bastytė.

biologinis vitamino D aktyvumas priklauso nuo jo receptorių, kurie yra daugelyje organizmo ląstelių, įskaitant imunines, kvėpavimo takų ir virškinamojo trakto ląsteles. Vitamino D receptorių koduojančių genų polimorfizmai gali būti susiję su vitamino D koncentracijos kitimu ir turėti įtakos astmos bei atopinio dermatito patogenezėi. Pagrindinis šio tarptautinio projekto tikslas yra išanalizuoti vitamino D ir jo receptorių genų polimorfizmų reikšmę astma ir atopiniu dermatitu sergantiems žmonėms bei gautus rezultatus palyginti tarp skirtingose geografinėse zonose gyvenančių populiacijų.

Įvykusio susitikimo metu Lietuvos, Latvijos, Taivano ir Mongoli-

jos mokslininkai pristatė mokslinius pranešimus, kuriuose analizavo vitamino D apykaitos ypatumus, galimai susijusius su vitamino D receptorių genų polimorfizmais bei pateikė atliktų tyrimų preliminarinius rezultatus. Diskusijos metu aptarta skirtingų vitamino D receptorių genetinių variantų reikšmė vitamino D ir imunoglobulino E klasės antikūnų kiekiui sergant atopiniu dermatitu ir/ar astma, bei vitamino D ir jo receptorių genų polimorfizmų ryšys su šių ligų rizika skirtingose populiacijose. Numatyti tolimesni projekto uždaviniai, kuriuos vykdant bus siekiama detaliau įvertinti vitamino D bei jo receptorių genų polimorfizmų reikšmę atopinių ligų išsivystymui.

LSMU profesoriai – biologijos mokytojams

Lapkričio 4 d. Lietuvos mokslų akademijos (LMA) Biologijos, medicinos ir geomokslų (BMGM) skyrius kartu su Lietuvos biologijos mokytojų asociacija surengė konferenciją „Aktualios 2022 metų biologijos ir medicinos mokslų naujienos“. Renginio tikslas – skleisti naujausias mokslo žinias Lietuvos biologijos mokytojams. Konferencijos dalyvius sveikino LMA prezidentas akad. Jūras Banys, LMA BMGM skyriaus pirmininkas akad. Limas Kupčinskas. Biologijos mokytojai išklauė 6 paskaitų ciklą – keturias iš jų perskaitė LSMU mokslininkai.

Prof. Limas Kupčinskas

LMA Biologijos, medicinos ir geomokslų skyriaus pirmininkas

Naujausi tyrimai

LMA Jaunosios akademijos narė, 2021 m. Lietuvos mokslo premijos laureatė, LSMU Virškinimo sistemos tyrimų instituto vyriausioji mokslo darbuotoja prof. Jurgita Skiecevičienė apžvelgė žmogaus mikrobiomo naujausius tyrimus. Kas lemia ir keičia žmogaus organizme gyvenančių bakterijų sudėtį? Prof. J. Skiecevičienės teigimu – gimimo būdas (natūraliai ar chirurginiu būdu), maistas, sportas, amžius, žmogaus genomas, vartojami vaistai, netgi šalis, kurioje gyvename. Pranešėja kalbėjo ir apie įvairių dietų ne visada naudingą poveikį organizmui, su mikrobiota susijusius negalavimus.

LSMU Sveikatos tyrimų instituto mokslo darbuotoja dr. Justina Vaitkevičiūtė kalbėjo apie elektroninių cigarečių sudėtį ir jų poveikį jauno žmogaus organizmui. Kurios cigaretės labiau žalingos sveika-

tai – elektroninės ar paprastos? Ar elektroninės cigaretės gali padėti mesti rūkyti? Ekspertų nuomone, elektroninės cigaretės neturi būti laikomos kaip pagalbos priemonė norint mesti rūkyti – reikia naudoti kitus metodus. LSMU mokslininkų atlikto tyrimo metu nustatyta gana grėsminga tendencija – nors kartą gyvenime elektronines cigaretes jau išbandė net 57 proc. mokinių ir atrodo, kad vis jaunesni vaikai pabando ar pradeda rūkyti elektronines cigaretes. Tai kelia nemažai iššūkių ir tėvams, ir pedagogams.

2007 m. Lietuvos mokslo premijos laureatė, LSMU Neuromokslų instituto vyriausioji mokslo darbuotoja prof. Vilmantė Borutaitė pristatė pasaulines neuromokslų srities naujienas ir LSMU mokslininkų vykdomus tyrimus. Ieškoma atsakymų, kodėl ir kaip neuronai nyksta neurodegeneracinių ligų atveju. Pabrėžė, kad, norint išlaikyti sveiką atmintį ir mąstymą, labai svarbus nakties miegas, ypač vidurnaktį. Naujausios mokslinės studijos rodo, kad vidur-

■ Konferencijos atidarymas.

V. Valuckienės nuotr.

naktį smegenų g-limfinė sistema yra pati aktyviausia ir išplauna iš smegenų metabolinių procesų atliekas, neuromediatoriaus glutamato perteklių, beta-amiloido peptidus, tau baltymus.

Apie hormoninių teršalų poveikį žmogaus organizmui kalbėjo ir naujausias tyrimų tendencijas pristatė Endokrinologijos instituto vyresnysis mokslo darbuotojas prof. Jonas Čeponis.

Mokytojai konferenciją vertina

Konferencijoje dalyvavo per 120 biologijos mokytojų iš visos Lietuvos. Mokytojai šią tradicinę kasmetę konferenciją vertina žinodami, kad tikrai gaus naujausių mokslo žinių, kurias galės perteikti moksleiviams. LSMU mokslininkai konferencijoje taip pat pristatė mū-

■ Akad. prof. V. Borutaitė.

■ Prof. J. Šventoraitytė.

sų universitete vykdomas medicininės ir veterinarinės genetikos, medicininės ir veterinarinės biochemijos bakalauro, medicinos magistro ir ki-

tas studijas. Galbūt ne vienas biologijos mokytojų mokinys pasirinkęs medicinos ar gyvybės mokslų studijas LSMU.

Ligoninių atstovai įsipareigojo atliepti emocinius vaikų poreikius gydymo įstaigose

Su vienišais vaikais laiką ligoninėse leidžiantys savanoriai, prieš sudėtingas operacijas pasitelkiami gydytojai – klounai ar jaukesnė aplinką kuriančios piešiniais dekoruotos sienos – tai tik keli būdai, kuriais gydymo įstaigose siekiama atliepti vaikų emocinius poreikius. Vis dėlto kyla klausimas – ką šiandien dar būtų galima padaryti, kad į ligonines patekę vaikai jaustųsi saugūs ir neturėtų juos traumuojančių patirčių?

Dovilė Stoškutė

VŠĮ „Savanoriai vaikams“ komunikacijos specialistė

Šie ir kiti klausimai lapkričio 9 d. buvo užduodami LSMU MA Vaikų ligų klinikų ir VŠĮ „Savanoriai vaikams“ organizuojamoje konferencijoje „Vaikų emocinė gerovė ligoninėse: realybė ir siekiamybė“. Konferencijos metu daugiau nei 500 dalyvių – vaikų ligų gydytojų, slaugos specialistų, psichologų, socialinių darbuotojų ir visų kitų, kuriems rūpi vaikų emocinė gerovė – gyvai ir nuotoliu klausėsi savo sričių specialistų pranešimų ir gilino žinias apie vaikų emocinius poreikius.

Pranešimai – ir apie svarbius dokumentus, ir apie realias patirtis

„Emocinė būklė gali būti skaudesnė nei fizinis skausmas susižeidus ar susirgus, todėl vaikas visuomet tiesiasi į suaugusįjį, ieško saugaus glėbio ir užuovėjos tada, kai patiria bet kokią diskomfortą“, – tokiais žodžiais lapkričio 9 d. konferenciją apie vaikų emocinę gerovę ligoninėse pradėjo jos globėja LR Seimo pirmininkė Viktorija Čmilytė-Nielsen.

Po Seimo pirmininkės sveikinimo žodžio į sceną skaityti pranešimų žengė ir kasdien su vaikų emocinės gerovės klausimais susi-

Nuotrauka – Shutterstock ID 1198611019

duriantys specialistai. Tarp aktualių temų buvo galima išgirsti LSMU Vaikų ligų klinikų vadovo profesoriaus Rimanto Kėvalo Vaiko teisių ligoninėse chartijos pristatymą, Jaunų-

jų medikų asociacijos prezidentės Kristinos Norvainytės mintis apie medikų perdegimą, LSMU MA Vaikų ligų klinikos soc. darbuotojų Žavintos Baltrušaitytės ir Andželikos Bal-

čiūnienės realias patirtis rūpinantis vaikų emociniais poreikiais ir kitus pranešimus.

Kauno klinikų atstovės dalyvavo tarptautiniame miego tyrimų kongrese

Rugsėjo 27–30 dienomis Atėnuose vyko 26-asis Europos miego tyrimų draugijos (angl. *European Sleep Research Society*) „Sleep Europe 2022“ kongresas, kuriame dalyvavo Kauno klinikų atstovės – Neurologijos klinikos gydytoja neurologė Evelina Pajėdienė, Kauno klinikų Vaikų neurologijos skyriaus vyresnioji slaugytoja-slaugos administratorė Kristina Ilgaudaitė ir Neurologijos klinikos slaugytoja Živilė Uselytė. Kauno klinikų atstovės pristatė savo pranešimus ir tyrimų rezultatus bei gilino žinias miego sutrikimų diagnostikoje, miego tyrimų tendencijose, nemigos, obstrukcinės miego apnėjos, dienos mieguistumo ir kitose temose.

■ Neurologijos klinikos komanda Miego kongrese.

„Europos miego tyrimų draugijos kongresas suburia miego medicinos ir mokslo srityje dirbančius specialistus. Šie specialistai dar pakankamai naujoje, bet sparčiai besivystančioje miego srityje ne tik dalijasi savo moksliniais rezultatais, bet ir klinicine patirtimi“, – pasakojo

Neurologijos klinikos gydytoja neurologė Evelina Pajėdienė.

Kongreso metu aptarti miego-būdravimo ritmo sutrikimai, sergant ūminiu galvos smegenų išeminiu insultu. E. Pajėdienė skaityto pranešimo metu pasakojo, kaip galima būtų šias žinias pritaikyti gydant

insultą, pritaikant šviesos terapiją, miego ir būdravimo ritmo korekcijas ir vaistų skyrimą pagal cirkadinį ritmą. „Lėtinis miego trūkumas, nemiga, nereguliarus miego ritmas, kvėpavimo sutrikimai miego metu gali būti tiek smegenų kraujagyslinio įvykio išsivystymo rizikos veiks-

■ Ž. Uselytė.

nys, tiek bloginti tolesnes neurologines išėtis po insulto. Atkreipiant dėmesį į miego ir miego-būdravimo ritmo problemas insulto aktyvaus gydymo bei reabilitaciniu ir dar atokesniu laikotarpiu, būtų galima jas koreguoti šviesos terapija, fizinio aktyvumo režimo korekcija, specializuotu nustatytų miego sutrikimų gydymu“, – tyrimų rezultatais dalijosi gydytoja neurologė.

Kongrese Kauno klinikų Neurologijos klinikos slaugytoja Živilė Uselytė pristatė stendinį pranešimą apie pamaininį darbą dirbančių slaugytojų miego ir budrumo ritmo ypatumų sąsajas su stresu, o Kauno klinikų Neurologijos klinikos Vaikų neurologijos skyriaus vyresnioji slaugytoja-slaugos administratorė Kristina Ilgaudaitė plačiau domėjosi vaikų miego sutrikimų diagnostika ir atliekamais tyrimais, kurie itin aktualūs neurologijos mokslo šakoje.

Europos miego tyrimų draugija pasižymi įvairia veikla, kuri suburia

specialistus iš visos Europos. „Ši organizacija organizuoja ne tik kasmetinį kongresą, bet taip pat ir mokymus bei egzaminus miego specialisto (somnologo) sertifikatui įgyti, – apie organizacijos veiklą pasakojo gydytoja neurologė. – Džiugu matyti, kad organizacija įvairiais būdais buria skirtingų šalių miego draugijas bei įvairių sričių specialistus, siekiančius sukurti bendras gydymo ir diagnostikos gaires bei plėsti telemedicinos sritį miego sutrikimų diagnostikoje ir gydyme.“

Europos miego tyrimų draugijos nariai, tarp kurių ir Neurologijos klinikos atstovės, turėjo galimybę dalyvauti ir ANSS (Assembly of National Sleep Societies) simpoziume, kuriame buvo pristatyti vykdomi projektai: „Sleep Revolution“, „Pediatric Sleep Medicine“, „Telemedicine in Sleep Medicine“. Taip pat buvo diskutuojama apie šeimos gydytojų įtraukimą į miego mediciną.

Kauno klinikų inf.

LSMU tyrimas: nauji tabako gaminiai nepajėgia pakeisti įprastų cigarečių

64 proc. elektroninių cigarečių (e. cigarečių) ar kaitinamųjų tabako gaminių vartotojų kartu su šiais tabako gaminiais per pastaruosius metus rūkė ir įprastas cigaretes. Iš jų kone kas trečias (28 proc.) naudojo visus tris gaminius. Tokias tendencijas pastebi Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) mokslininkai, atlikę elektroninių cigarečių ir kaitinamojo tabako gaminių vartojimo įpročių tyrimą.

Penktadalis apklaustųjų pradėjo naudoti e. cigaretes siekdami mesti rūkyti įprastas

Padidėjęs bendras nikotino vartojimas ir priklausomybė nuo nikotino gali turėti įtakos gebėji-

mui atsisakyti vieno ar abiejų gaminių.

Apklausos rezultatai atskleidė, kad penktadalis (21 proc.) apklaustųjų pradėjo naudoti e. cigaretes siekdami mesti rūkyti įprastas cigaretes arba sumažinti surūkomų ci-

garečių skaičių, tačiau 40-čiai proc. sumažinti įprastų cigarečių skaičiaus nepavyko. 28 proc. visiškai nustojo rūkyti įprastas cigaretes, o 22 proc. sumažino surūkomų cigarečių skaičių.

» 8

LSMU tyrimas: nauji tabako gaminiai nepajėgia pakeisti įprastų cigarečių

7» Tarp e. cigarečių ir kaitinamųjų tabako gaminių vartotojų populiariausi buvo skonių ir kvapų turintys gaminiai. E. skystį su įvairiais skoniais rinkosi net 93 proc. rūkančiųjų. Nors tyrimai rodo, kad kai kurie e. skysčiuose naudojami skoniai gali padidinti produkto toksiškumą, apklausa rodo, kad būtent skoniai visiems vartotojams buvo vienas reikšmingiausių pasirinkimų rūkyti e. cigaretes lėmusių veiksnių.

Didžioji dalis (86 proc.) apklaustųjų rinkosi e. skystį su nikotinu, nors rinkoje galima įsigyti ir nikotino neturinčių e. skysčių.

Populiarumas turėtų sumažėti

„Skonis maskuoja nikotino aštrumą, dėl to e. cigarečių rūkymas tampa malonesnis, aerozolio įkvėpimas lengvesnis, ir tai gali skatinti pabandyti vartoti e. cigaretes pirmą kartą. Ši apklausa vykdyta prieš tai, kai 2022 m. liepos 1 d. Lietuvoje buvo uždraustos e. cigaretės ir jų pildyklės su skysčiu, kuriame yra kvapiųjų medžiagų.

Jei bus užtikrintas veiksmingas kvapų ir skonių draudimo įgyvendinimas, šių produktų populiarumas, ypač tarp vaikų, turėtų sumažėti. Svarbu nuolat stebėti šių gaminių vartojimo įpročius, kad būtų galima tinkamai įvertinti reguliavimo poveikį rinkai“, – sako projekto ir LSMU Sveikatos tyrimų instituto vadovas prof. Mindaugas Štelemėkas. Nerimą mokslininkams kelia ir

tai, kad e. cigaretes ir kaitinamuosius tabako gaminius uždarose namų patalpose rūkė net 46 proc. apklaustųjų. Cheminių junginių koncentracijos e. cigarečių aerozoliuose paprastai yra mažesnės nei įprastų cigarečių dūmuose, tačiau stebėtas išgarinto propilenglikolio, augalinio glicerino, nikotino ir toksinių medžiagų, kaip aldehidai ir sunkieji metalai, kiekis vis tiek yra didelis.

Garinimo metu į aplinką išskirtos medžiagos, susijusios su padidėjusia širdies ir plaučių ligų rizika, ir yra ypač pavojingos vaikų, kūdikių ir nėščiųjų sveikatai.

50 proc. rūkusiųjų e. cigaretes ir 55 proc. rūkusiųjų kaitinamuosius tabako gaminius nurodė per pastaruosius 12 mėnesių mėginę mesti rūkyti. 9 proc. e. cigarečių ir 6 proc. kaitinamojo tabako gaminių vartotojų nurodė, kad nors ir nebandė, tačiau norėtų mesti rūkyti šiuos gaminius. Kaip pažymima LSMU tyrėjų suformuotose rekomendacijose, svarbu užtikrinti, kad pagalba metantiems rūkyti apimtų e. cigarečių ir kaitinamųjų tabako gaminių vartojimo nutraukimą.

E. cigaretės kaip priemonė mesti rūkyti įprastas cigaretes buvo mažiau veiksminga

„Viešumoje ir prie politinių diskusijų stalo LR Seime vis dažnėja svarstymų apie tai, kad e. cigaretės turėtų būti naudojamos kaip priemonė mesti rūkyti. Remiantis atlikta literatūros analize matome, kad

e. cigarečių vartojimas nesumažina rizikos vėl pradėti rūkyti įprastas cigaretes.

Jungtinėse Amerikos Valstijose 2017–2019 m. atlikto tyrimo duomenimis, įprastas cigaretes vėl pradėjo rūkyti beveik 60 proc. tiriamųjų, kurie jas buvo pakeitę e. cigaretėmis. Tyrimą atlikę mokslininkai apibendrino, kad e. cigaretės kaip priemonė mesti rūkyti įprastas cigaretes buvo mažiau veiksminga, lyginant su pakaitine nikotino terapija ar medikamentiniu gydymu“, – pridūrė

LSMU tyrėja dr. Justina Vaitkevičiūtė.

Šis tyrimas atliktas 2022 metų vasario–balandžio mėnesiais. Telefoninės apklausos metu atsitiktinai atrinkus apklausti 1009 18–64 metų Lietuvos gyventojai, per pastaruosius 12 mėn. bent kartą rūkę e. cigaretes ar garinę kaitinamuosius tabako gaminius.

Tyrimas atliktas vykdant Valskybinių visuomenės sveikatos stiprinimo fondo finansuotą projektą „Lietuvos gyventojų elektroninių cigarečių ir naujoviškų būdų

kaitinamojo tabako gaminių vartojimo paplitimo ir vartojimo įpročių tyrimas“.

Susipažinti su projekto leidiniu ir papildoma informacija galite LSMU Sveikatos tyrimų instituto internetiniame puslapyje, skiltyje instituto elektroniniai leidiniai: <https://lsmu.lt/apie-lsmu/lsmu-struktura/medicinos-akademija/visuomenes-sveikatos-fakultetas/sveikatos-tyrimu-institutas/>

LSMU Komunikacijos tarnybos ir LSMU Sveikatos tyrimų instituto inf.

Ligoninių atstovai įsipareigojo atliepti emocinius vaikų poreikius gydymo įstaigose

6» Savo pastebėjimais ir naudingomis įžvalgomis konferencijoje taip pat dalijosi psichologė psichoterapeutė, „Paramos vaikams centro“ vadovė Aušra Kurienė ir asociacijos „Neišnešiotukas“ vadovė Asta Speičytė-Radzevičienė, o realius pavyzdžius iš ligoninių kasdienybės pristatė „Raudonų nosių Gydytojų klounų“ atstovė Justė Liaugaudė.

Nemažai dėmesio konferencijoje buvo skiriama ir VŠĮ „Savanoriai vaikams“ vykdomai iniciatyvai „Niekieno vaikai“. Organizacijos vadovė lea Šuipė pristatė iniciatyvos veiklą ir jos svarbą vienišiams vaikams, o konferencijos pranešėjai ir dalyviai ne kartą dėkojo savanoriams už jų prasmingą darbą bei rūpinimąsi vaikų emociniais poreikiais.

Pagrindinės kliūtys vaikų emocinei gerovei ligoninėse

Ieškant atsakymų, kaip pagerinti vaikų emocinę gerovę ligoninėse, konferencijoje buvo minimos tokios pagrindinės kliūtys:

1) vaikai Lietuvoje hospitalizuojami vis dar gerokai per dažnai – daugiau paslaugų turėtų būti suteikiama namuose arba pirminės grandies gydytojų;

2) tik hospitalizuojamiems vaikams iki trejų metų suteikiama galimybė gulėti į ligoninę kartu su tėvais, visais kitais atvejais ligoninės darbuotojai sprendžia savo nuožiūra, leisti ar neleisti tėvams būti hospitalizuojamiems kartu su vaiku. Tėvai turėtų visais atvejais turėti galimybę likti su vaiku ligoninėje visą laiką, o

jei tėvai negali, juos pakeistų kiti artimieji arba savanoriai;

3) vaikų ligoninėse vis dar labai trūksta socialinių darbuotojų, psichologų – šių pareigybių turėtų daugėti;

4) savanoriai ligoninėse turėtų būti akredituojami ir tuomet visada kviečiami, jei ligoninėje hospitalizuojamas vienišas vaikas;

5) ligoninės darbuotojai galėtų būti emocine atrama vaikams, tik jei jais pačiais bus pasirūpinta: šiuo metu labai didelė dalis medikų, slaugytojų darbe patiria perdėgimą, mobingą, stresą, psichologinį spaudimą, susiduria su kitomis psichologinėmis ir emocinėmis problemomis. Galiausiai prieita išvados, kad vaikų emocinei gerovei gerinti labai svarbus yra bendradarbiavimas tarp tėvų, pacientų ir medicinos personalo.

Konferencijos metu buvo pasirašyta rezoliucija

Antra konferencijos dalis buvo skirta diskusijai, kurioje buvo siekiama aptarti tai, kas leistų užtikrinti visų vaikų emocinę gerovę ligo-

ninėse. Čia diskusijos dalyviai – LR sveikatos apsaugos ministro patarėja Simona Bieliūnė, VŠĮ „Savanoriai vaikams“ plėtros vadovė Indrė Vileitė, LSMU Vaikų ligų klinikos vadovas prof. R. Kėvalas ir Lietuvos pediatrijos draugijos pirmininkas Vaidotas Urbonas – palietė pediatrijos paslaugų finansavimo, medicinos personalo kompetencijų ir kitus svarbius klausimus.

„Vaikų fizinė sveikata yra neatsiejama nuo jų emocinės sveikatos, tai – tarsi vienos monetos dvi pusės. Ir man tikrai labai džiugu, kad tiek daug žmonių Lietuvoje su tuo sutinka ir galvoja apie vaikų emocinę sveikatą“, – taip diskusiją užbaigė I. Vileitė.

Tam, kad dėmesys vaikų emocinės gerovės ligoninėse temai neliktų vien konferencijos rėmuose, renginį užbaigė rezoliucijos pasirašymas. Iš viso 19 Lietuvos gydymo įstaigų atstovų įsipareigojo dėti visas įmanomas pastangas, kad Vaiko teisių ligoninėse chartijos principai būtų taikomi kasdienėje Lietuvos ligoninių, turinčių vaikų ligų skyrius, veikloje. Taip pat rezoliuci-

Vaikų fizinė sveikata yra neatsiejama nuo jų emocinės sveikatos, tai – tarsi vienos monetos dvi pusės.

joje buvo išsakomas ir lūkestis didinti įkainius už vaikų stacionarinį gydymą, tai garantuotų ne tik fizinį, bet ir emocinių vaikų poreikių įgyvendinimą.

Pritarimą Vaiko teisių ligoninėse chartijai savo parašu išreiškė ir daugiau nei 1100 Lietuvos gyventojų. Rezoliucija, kuri sulaukė ir ligoninių atstovų, ir visuomenės palaikymo, jau yra išplatinta įvairioms insititucijoms – Sveikatos apsaugos ministerijai, Ligonų kasoms, savi-valdybėms, Seimo nariams. Tikimasi, kad tai padės pamatus sisteminiams sprendimams ir leis užtikrinti vaikų emocinę gerovę gydymo įstaigose.

Emocinė būklė gali būti skaudesnė nei fizinis skausmas susižeidus ar susirgus, todėl vaikas visuomet tiesiasi į suaugusįjį, ieško saugaus glėbio ir užuovėjos tada, kai patiria bet kokią diskomfortą.

15-oji Europos visuomenės sveikatos konferencija

Lapkričio 8–13 dienomis Visuomenės sveikatos fakulteto Sveikatos vadybos katedros dėstytojai – lekt. L. Ašmenskaitė, lekt. V. Jasiukaitienė, doc. S. Kaselienė, prof. S. Sauliūnė ir prof. M. Stankūnas, buvo išvykę į Berlyną (Vokietija), į 15-ąją Europos visuomenės sveikatos konferenciją „Strengthening health systems: improving population health and being prepared for the unexpected“ („Sveikatos sistemų stiprinimas: visuomenės sveikatos gerinimas ir pasiruošimas ateities iššūkiams“).

Šios išvykos tikslas – kvalifikacijos tobulinimas, plėtojant bendrąsias ir specialiąsias kompetencijas, įgyvendinant projekto „LSMU studijų kokybės ir susijusių procesų gerinimas, didinant žmogiškųjų išteklių potencialą“ (Nr. 09.3.1-ESFA-V-738-04-0001) veiklą Nr. 1.1. „Dėstytojų kvalifikacijos tobulinimas“. Konferencija truko keturias

dienas, joje dalyvavo apie 2 500 delegatų iš daugiau nei 80 pasaulio šalių. Kiekvieną dieną vyko plenarinės sesijos, stendinių ir trumpųjų žodinių pranešimų sesijos, žodinių pranešimų sesijos, seminarai, įvairių organizacijų susitikimai bei diskusijos, visuomenės sveikatos mokslo ir praktikos paroda.

» 11

Moksleivių gyvensenos ir elgsenos tyrimas

Lapkričio 1–2 d. vyko tarptautinio projekto „Mokyklinio amžiaus vaikų gyvensena ir sveikata“ (angl. *Health behaviour in school-aged Children*, HBSC) atstovų nuotolinis susitikimas.

Vladas Golambiauskas

Jau 8-asis tyrimas

Tai nuo 1984 m. Pasaulio sveikatos organizacijos koordinuojamas moksleivių gyvensenos ir elgsenos tyrimas, vykdomas 50-yje Europos, Azijos ir Šiaurės Amerikos šalių kas ketverius metus. Lietuvoje pirmą kartą vykdytas 1994-aisiais – šiemet tai jau 8-asis tyrimas. Tarptautiniame projekto atstovų susitikime dalyvavo LSMU Sveikatos tyrimų instituto atstovai: prof. dr. Kastytis Šmigelskas, doc. dr. Agnė Slapšinskaitė-Dackevičienė, dokt. Monika Žemaitaitytė ir laborantas Vladas Golambiauskas. Susitikimo metu buvo aptariami 2021–2022 metų HBSC tyrimo strateginiai klausimai ir tolesni veiksmai, rezultatų analizė ir sklaida, didelis dėmesys buvo skiriamas tarptautiniam HBSC projek-

to 40-mečio susitikimui, kuris vyks Lietuvoje 2023 m. birželį.

Abi susitikimo dienos projekto atstovai iš įvairių šalių diskutavo tikslinėse grupėse (angl. *focus groups*). Pokalbių metu buvo aptariami skirtingų tyrimo sričių rezultatų analizė ir planuojamos publikacijos, reikalingi klausimynų pokyčiai 2025–2026 metų tyrimui, planuojamos tikslinės konferencijos ir tarptautinio bendradarbiavimo reikalaujančios publikacijos.

Projekto atstovai buvo buriami į išplėstines, visus dalyvius įtraukiančias diskusijas. Čekijos atstovai dalijosi savo gerąja patirtimi sprendžiant projekto finansavimo, duomenų sklaidos, politinių pokyčių, susijusių su moksleivių gyvensena, sveikata ir gerove, klausimais, kvietė savo strategijomis pasidalyti ir kitų šalių atstovus. Tai viena svarbiausių dilemų, su kuria susiduria

kiekviena šalis, kurioje yra vykdomas HBSC tyrimas. Pokalbio metu buvo diskutuojama, kaip tinkamai pateikti informaciją ir rekomendacijas sveikatos politikos formuotojams ir mokyklų bendruomenėms, raginant juos tolti nuo subjektyviai priimamų sprendimų ir artėti prie moksliniais įrodymais grindžiamos strategijos.

Daug dėmesio metodologijai ir instrumentų validavimui

Kaip ir ankstesniuose tarptautiniuose susitikimuose, daug dėmesio buvo skiriama metodologijai ir instrumentų validavimui – vykdant tokio plataus masto tyrimą yra nepaprastai svarbus aiškus, pagrįstas ir validus tyrimo protokolai, kurio pagrindu yra rengiami HBSC tyrimo klausimynai kiekvienoje projekte dalyvaujančioje šalyje. Taip pat buvo kuriama inovatyvi rezultatų sklaidos strategija, siekianti tyrimą pristatyti skirtingais formatais: mokslininkams, politikams, moksleiviams ir jų tėvams.

Dėmesio sulaukė ir jaunieji at-

stovai bei tyrėjai, kuriems HBSC projektas yra karjeros naujovė – jie buvo kviečiami įsitraukti į ankstyvos karjeros grupės susitikimą (angl. *Early career group*), apie karjeros projekto galimybes, aptariami tarptautinio bendradarbiavimo aspektai, pristatyta mentorystės programa. Jaunesnieji tyrėjai dalijosi savo ateities planais ir įspūdžiais HBSC projekte, o vyresnieji susitikimą papildė savo patirtimi ir patarimais rengiant publikacijas ir vykdant mokslinę veiklą.

Kadangi HBSC tyrimas yra vykdomas siekiant išsiaiškinti moksleivių gyvensenos ir sveikatos ypatumus bei formuoti atitinkamas sveikatinimo strategijas, bene didžiausio dėmesio sulaukė diskusijos apie jaunuolių įtraukimą į HBSC projekto veiklas. Susitikimo metu buvo diskutuojama, kaip moksleivius priartinti prie tyrimo ir jo rezultatų, įtraukti į pokalbius, susijusius su jų fizine ir emocine sveikata bei gerove. Buvo ieškoma optimalios strategijos, kaip paaugliams iš įvairių šalių susipažinti, pasidalyti savo aspiracijomis, svajonėmis ir viltimis šviesesnei atečiai.

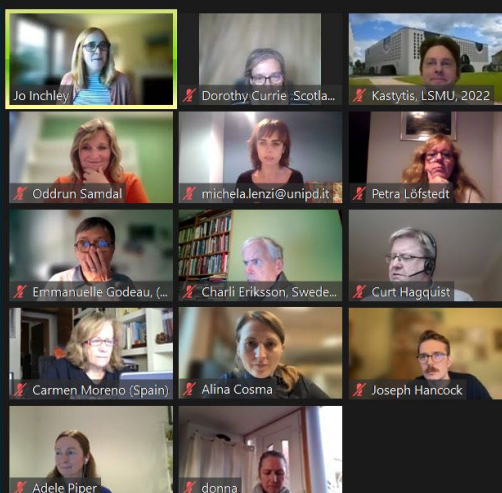
HBSC 40-mečiui paminėti skirtas susitikimas – Lietuvoje

Dvi dienas vyko diskusijos apie HBSC 40-mečiui paminėti skirtą tarptautinio projekto atstovų susitikimą Lietuvoje. Atstovai dalijosi rengiamų pranešimų temomis, buvo kupini entuziazmo ir nekantravo pamatyti kolegas gyvai. HBSC 40-meitis – tai ištis ypatinga proga įvairių šalių atstovams dar labiau suartėti, užmegzti naujus ryšius ir plėsti tarptautinio bendradarbiavimo galimybes. Lietuvai ir jos atstovams projekte tenka didžiulė garbė organizuoti tokio masto ir svarbos renginį.

Tarptautinį susitikimą vainikavo uždarymo ceremonija, kurioje buvo aptariami įvykė ir savo eilės vis dar laukiantys darbai, pagrindiniai įvairių diskusijų akcentai. Prof. dr. Kastytis Šmigelskas projekto atstovus supažindino su artėjančio susitikimo Lietuvoje planais. Po nuotaikingų ir prasmingų diskusijų, įgijusi šviežios energijos, Lietuvos tyrėjų komanda tęsia pirminės tyrimo analizės darbus ir aktyviai ruošiasi priimti svečius artėjančio 40-mečio proga.

Kastytis Šmigelskas

Principal Investigator, HBSC Lithuania
Spring 2023 meeting host

HBSC 2023 Spring meeting in Lithuania

Lithuanian University of Health Sciences
Kaunas

Sveikatos inovacijų renginyje – sprendimų idėjos slaugos iššūkiams

Slaugytojai – didžiausia sveikatos priežiūros specialistų dalis Europoje, savo indėliu užtikrinanti sėkmingą ir kokybišką visos sistemos funkcionavimą. Natūralu, jog senėjančiai visuomenei (prognazuojama, jog 2022–2050 pagyvenusių žmonių Europoje bus iki 29,5 proc.) svarbi sveikatos priežiūros sritis susiduria su įvairiais iššūkiais. Pastarieji diktuoja ne tik didėjančią naujų specialistų ir paslaugų poreikį, bet ir skatina ieškoti naujų optimizavimo būdų, kurie slaugos paslaugas integruotų į kitas sveikatos priežiūros ir socialines paslaugas.

Milda Naginevičiūtė

Ieškant naujų sprendimų, ypač svarbus platus, skirtingas perspektyvas į problemą atveriantis požiūris. Spalio 26–27 dienomis Lietuvos sveikatos mokslų universiteto (LSMU) ir Kauno technologijos universiteto (KTU) organizuotos intensyvosios praktinės dirbtuvės EIT Health „Kaunas I-Days 2022: Slaugos paslaugų transformacija“. Jose 8 tarpdisciplininės komandos vystė inovatyvius, praktiškus ir tvarius slaugos paslaugų transformacijos sprendimus.

Slaugos sritis – prioritetas visai sveikatos priežiūros sistemai

LSMU Slaugos fakulteto dekanė prof. Jūratė Macijauskienė, kalbėdama apie pristatytas idėjas, pabrėžė, jog globalių slaugos srities tendencijų sprendimas aktualus ne tik šios srities specialistams – tai visos sveikatos priežiūros sistemos prioritetas: „Globalios tendencijos, skatinančios sveikatos priežiūros transformaciją – paslaugų prieinamumo stoka, fragmentacija, suboptimalūs rezultatai, netolygumai, demografinė situacija, dauginis ligotumas, personalizuota medicina – aktualios ir Lietuvoje, sustiprina slaugytojų vaidmenį bei verčia universitetus, sveikatos priežiūros institucijas reaguoti ir pasiūlyti veiksmingus sprendimus studijoms, praktikai, mokslui. Renginys, subūręs smalsius, kūrybiškus įvairių sričių specialistus, buvo labai inspiruojantis, gyvas, įdomus. Lauksime tęsinio – idėjų įgyvendinimo.“

Išmanioji programėlė, skirta vaisingumo srityje dirbančių specialistų ir būsimų tėvų komunikacijai gerinti

Renginio dalyvių gretose – verslo vystymo, slaugos lyderystės, akušerijos, informacinių technologijų, edukologijos, psichologijos sričių studentai, slaugytojai, jaunieji mokslininkai ir verslo atstovai – įvairioms mokslo ir studijų sritims atstovavusių sinergija ir ekspertinės žinios, pasitelkiant dizaino mąstysenos metodą, padėjo identifikuoti slaugos srityje kylančias problemas bei vystyti sprendimus.

Finalinėje renginio dalyje pristatytos idėjos apėmė sprendimus, gerinančius slaugos paslaugų kokybę, optimizuojančius slaugos paslaugų kaštus, gerinančius pacientų ar jų artimųjų patirtį bei lengvinančius slaugytojų darbą.

Laimėtoja, komisijos vertinimu, tapo komanda „TODAY“, pasiūliusi išmaniosios programėlės konceptą, skirtą komunikacijos tarp vaisingumo procedūras atliekančių klinikų akušerių, slaugytojų, gydytojų bei klinikos klientų – būsimų tėvų, efektyvumui.

Komanda aiškiai identifikavo daugiasluksnę problemą – vaisingumo procedūros reikalauja didelio vaistų vartojimo punktualumo, pacientai turi įsiminti, kaip vartoti skirtingus vaistus, o gydytojai ir akušeriai siųsti šių priminimų kiekvienam pacientui – nepajėgia. Pasiūlyta mobilioji programėlė, kuri 24/7 skaitmeniniu formatu teiktų klien-

tams būtinąją medžiagą ir priminimus dėl vaistų vartojimo.

„Išmaniosios technologijos užima vis didesnę vietą kasdienėje klinikinėje praktikoje. Kartais mes jų bijome, nes visos naujovės įneša nežinomybės, tačiau praktika rodo, kad kokybiškai įdiegti skaitmenizacijos įrankiai atneša begalinę naudą: sutaupome laiko, mažėja klaidų tikimybė, didėja pacientų pasitenkinimas,“ – apie technologinių inovacijų naudą kalbėjo nugalėtojų komandos „TODAY“ lyderė, LSMU doktorantė bei LSMUL Kauno klinikų akušerė Milda Naginevičiūtė. „Pamačiusi kvietimą į renginį „Slaugos paslaugų transformacija“ labai apsidžiaugiau, nes šis renginys buvo orientuotas būtent į slaugos specialistus. Tikėjausi susipažinti su kitų specializacijų slaugytojais, pamatyti, kuo jie „kvėpuoja“, kokios jų kasdienės problemos, kurias būtų galima išspręsti pasitelkus inovacijas ir transformavus slaugos paslaugas. Visų komandų idėjų tematikos buvo be galo skirtingos ir labai svarbios. Tai parodo, kad mes turime didžiulį potencialą tobulinti teikiamas slaugos paslaugas. Kartu su visa komanda džiaugiamės savo sprendimu dalyvauti ir norime padrašinti kitus garsinti savo idėjas, juk viskas prasideda nuo mažų dalykų.“

M. Naginevičiūtė, kalbėdama apie „Kaunas I-Day 2022“ reikšmę, pabrėžė, jog vienas svarbiausių aspektų, ką suteikė mokymai – supratimas, jog problemos suvokimui ypač svarbus įvairiapusis vertinimas: „Intensyvių mokymų metu kartu su komanda supratome, kaip

svarbu suprasti savo klientą ir/ar pacientą ar sveikatos priežiūros specialistą – „įsispirti į jo batus“, nes tik tuomet paslauga bus atitinkanti poreikius ir teigiamai priimta.“

Slaugos paslaugos, inovacijos ir dizaino grindžiamas mąstymas – kelias į reikalingus ir aktualius sprendimus

Nors intensyviose kūrybinėse dirbtuvėse dalyviai ieškojo skirtingų sprendimų į iškeltus iššūkius, tačiau kelias į jas buvo vienas – dizainu grindžiamas mąstymo metodas, padėjęs išsigryninti tiek problemines sritis, tiek sugeneruoti idėjas. Apie šį unikalų būdą, padedantį įsigilinti į problemą, kalbėjo KTU EDU_Lab mokymo ir mokymosi kompetencijų centro vadovė, dizaino mąstysenos mokymų ekspertė Asta Daunorienė.

„Šis metodas į problemą leidžia pažvelgti „pasimatuojant“ sprendimo naudotojo batus, atliekant išsamią aplinkos analizę ir pasiūlant novatorišką sprendimą“, – teigė Asta Daunorienė. „Kaunas I-Days 2022“ atveju paslaugos ar produkto naudotojų pozicijoje buvo pacientai ir slaugytojai. Pasitelkus šį metodą, dalyvių sugeneruoti pasiūlymai galėtų būti aktualūs kasdienai ir pritaikomi realiaje gyvenime. Idėjos, galinčios tapti ir verslo idėjos pagrindu, sprendžia pacientams, jų artimiesiems ar patiems slaugytojams aktualias problemas“, – dizainu grįsto mąstymo naudas vardijo KTU EDU_Lab mokymo ir mokymosi centro akademinių kompetenci-

jų vystymo projektų vadovė J. Barynienė.

„I-Days“ – Europos inovacijų ir technologijų instituto (EIT) sveikatos inovacijų bendruomenės „EIT Health“ visoje Europoje organizuojami renginiai kasmet kviečia studentus, jaunuosius mokslus bei entuziastus susipažinti su dizaino mąstysenos metodu ir pritaikyti jį sprendžiant Europos sveikatos sričiai aktualius iššūkius. Šių dirbtuvių metu sugeneruotos idėjos ir suburtos komandos gali tapti puikiu pagrindu sveikatos inovacijų vystymui.

„Renginį organizuojame jau ne pirmus metus – tai vienas sėkmingiausių „EIT Health“ bendruomenės renginių, kasmet suburiantis skirtingų sričių studentus ir ekspertus vienam tikslui – sveikatos sistemai gerinti, pasitelkiant inovatyvius sprendimus. Per kelerius veiklos metus šio renginio dalyviai sprendė farmacijos, rehabilitacijos, psichologinės sveikatos sričių iššūkius. Šiais metais dizaino mąstysenos metodas „Kaunas I-days“ laimėtojų komandai leido identifikuoti būsimiesiems tėveliams ir slaugytojams labai aktualią problemą. Sprendimo reikia jau šiandien, tad pasiūlyta idėja aktuali ir reikalinga“, – apie kasmečio renginio konceptą kalbėjo viena renginio organizatorių LSMU Sveikatos inovacijų vystymo centro projektų vadovė Irina Kolomiiets.

„Kaunas I-days“ 2022 laimėtojai lapkričio pabaigoje Lietuvai atstovaus ir savo idėją pristatys I-Days laimėtojų renginyje Vienoje (Austrija).

LAPKRIČIO 17-OJI – PASAULINĖ NEIŠNEŠIOTŲ NAUJAGIMIŲ DIENA

Nė kilogramo nesvėręs mažasis Tajus – jau namuose

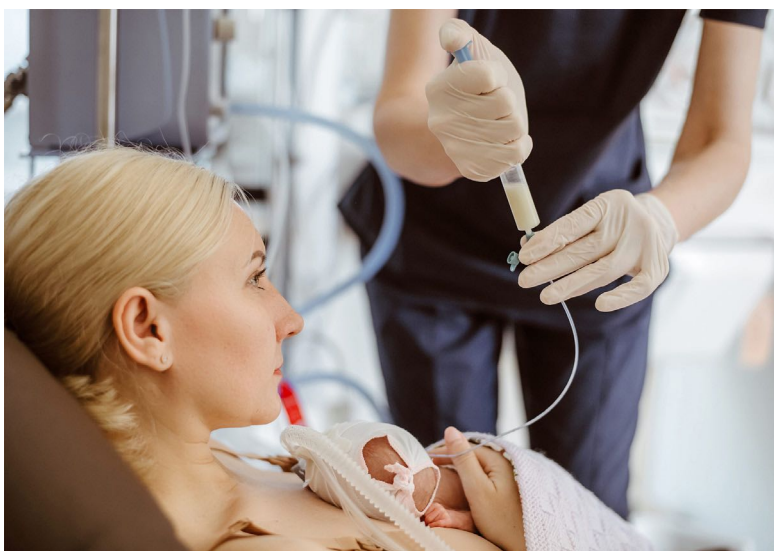
Kauno klinikose per metus gimsta apie 500 neišnešiotų naujagimių. Vienas jų – šiaulietės Gitanos mažylis Tajus, gimęs 23 nėštumo savaitę ir svėręs vos 850 gramų, neseniai sugrįžo į namus. Berniuko mama prisimena, kad pirmuosius gimdymo pradžios simptomus pajuto netikėtai. „Pasirodė, kad nubėgo vandenys, todėl grįžau į namus ir iš karto nuvykau į ligoninę, – pasakoja moteris. – Vėliau, naktį, pajutau stiprų skausmą. Atėjęs gydytojas pasakė, kad prasidėjo sąrėmiai ir turiu skubėti į gimdymo palatą.“

■ Prof. R. Tamelienė.

Kauno klinikų nuotr.

Lapkričio 17 dieną minima Pasaulinė neišnešiotų naujagimių diena. Minint šią dieną, Kauno klinikų Neonatologijos klinikoje atidaryta asociacijos „Padedu augti“ fotografijų paroda, kurioje įamžintos neišnešiotų naujagimių šeimos. Nuo 2011 metų asociacija „Padedu augti“, teikia visokeriopą pagalbą neišnešiotų ir sergančių kūdikių šeimoms, kasmet Kauno klinikose organizuoja Pasaulinės neišnešiotų naujagimių dienos renginius, lanko ir sveikina šeimas palatose.

Šiauliuose gimęs Tajus dėl sunaikintos būklės nedelsiant atvežtas į Kauno klinikas, kur praleido apie tris mėnesius. Kauno klinikų Neonatologijos klinikos vadovė prof. Rasa Tamelienė pastebi, kad dėl itin nebrandžių berniuko plaučių apie du mėnesius jam taikyta pagalbinė plaučių ventilacija. „Pirmąsias aštuonias paras jam skirta dirbtinė plaučių ventilacija (DPV), vėliau – teigiamo slėgio deguonies terapija (CPAP) ir didelės tėkmės deguonies terapija, taikytas sudėtingas gydymas antibiotikais.“

Tajui prireikė ir eritrocitų perpylimo dėl besivystančios anemijos,

o kadangi negalėjo valgyti pats, jam skirtas parenterinis maitinimas. „Pacientas turėjo neišnešiotiems naujagimiams būdingą atvirą arterinį lataką, trikdantį kraujotaką ir kvėpavimą. Pritaikius medikamentinį gydymą, šis latakas prisivėrė, todėl berniuko būklė pradėjo gerėti“, – teigia prof. R. Tamelienė.

Šiuo metu Gitanos sūnelis jaučiasi gerai. „Tajus priaugo svorio, pradėjo pats valgyti, – šypsosi mama. – Dėkojame visai Kauno klinikų medikų komandai, kad šiandien galime džiaugtis šiuo mažu stebuklu savo namuose.“

Klinikos vadovė pastebi, kad Lietuvoje gimstančių neišnešiotų naujagimių skaičius mažai kinta, tačiau džiugina neišnešiotų naujagimių, gimusių anksčiau nei 32 nėštumo savaitę, išgyvenamumo rodikliai. „2013 metais naujagimių, gimusių 22–23 nėštumo savaitę, išgyvenamumas siekė 20 proc., o gimusių 24–25 savaitę – 60,9 proc., o 2017 m. 22–23 nėštumo savaitę gimusių naujagimių išgyvenamumas jau siekė 62,5 proc., o gimusių 24–25 savaitę – 70,6 proc.“, – pasakoja prof. R. Tamelienė.

Anot jos, pagrindinis neo-

natologijos pasiekimus lėmęs veiksnys – regionalizacija, kai visa būtina pagalba mažiausiems neišnešiotiems ir sunkiausių būklių naujagimiams sutelkta dviejuose perinatologijos centruose – Kauno klinikose ir VUL Santaros klinikoje. Šalyse, kuriose regionalizuota pagalba gimdyvėms ir naujagimiams, yra geresni išgyvenamumo rodikliai. „Galime didžiuotis, kad Lietuvoje kūdikių mirtingumas yra reikšmingai sumažėjęs ir netgi geresnis nei kai kurių didesnių Europos valstybių. 2020 metais kūdikių mirtingumo rodiklis

Lietuvoje buvo 2,78 iš 1000 gimusių naujagimių, 1990 metais šis rodiklis siekė 10–15 mirusių naujagimių iš 1000“, – pasakoja profesorė.

Kauno perinatologijos centras – tai didžiausias aukščiausio lygio sveikatos priežiūros paslaugas gimdyvėms ir naujagimiams teikiantis centras Lietuvoje. Čia gydomi neišnešioti, gimę iki 34 nėštumo savaitės arba sergantys naujagimiai, turintys įgimtas infekcijas, genetines ar kitas ligas, taip pat naujagimiai, gimdymo metu patyrę hipoksiją.

Kauno klinikų inf.

15-oji Europos visuomenės sveikatos konferencija

Didelė temų įvairovė leido pasirinkti sesijas ir temas, kurios buvo artimiausios mokslinių ir pedagoginių interesų sričiai. Didelis dėmesys buvo kreipiamas į Europos šalių sveikatos sistemų stiprinimą bei atsparumą įvairiems iššūkiams; priemonės sveikatos priežiūroje ir sveikatos priežiūros paslaugų prieinamumo problemos. Aptarti sveikatos priežiūros paslaugų bei socialinių-ekonominių netolygumų klausimai Europoje ir jų įtaka gyventojų sveikatai; sveikatos duomenų svarba vertinant gyventojų sveikatą bei planuojant sveikatos priežiūros išteklius; sveikatos priežiūros sistemų veiklos analizė, jos svarba formuojant Europos sveikatos politiką; specialistų rengimas klinicinei ir visuomenės sveikatos praktikai.

Konferencijos metu dėstyto-

Konferencija truko keturias dienas, joje dalyvavo apie 2 500 delegatų iš daugiau nei 80 pasaulio šalių.

jai klausė mokslinių pranešimų, dalyvavo diskusijose, susipažino su naujais bei susitiko su jau pažįstamais mokslininkais iš kitų Europos bei pasaulio šalių. Dalyviai aptarė

visuomenės sveikatos aktualijas bei galimybes toliau bendradarbiauti, rengiant bei įgyvendinant mokslinius-praktinius projektus, dėstant studentams, rengiant bendras

mokslines publikacijas. Šis vizitas turėjo neabejotiną naudos dėsytųjų tobulėjimui, kompetencijų gerinimui, akiračio plėtimui bei susipažinimui su naujausiomis Europos

visuomenės sveikatos ir sveikatos priežiūros organizavimo aktualijomis. Svarbu paminėti ir tai, kad kilo idėjų naujiems mokslo darbams ir publikacijoms parengti.

Ateities gyvulininkystė ir gyvulininkystės ateitis – mokslo ir pramonės rankose

Kaip turėtų atrodyti ateities gyvulininkystė ir kokia turėtų būti gyvulininkystės ateitis? Per ateinančius dešimtmečius Europa tikisi tapti neutrali anglies dioksido kiekiu, todėl turėtų būti sumažintas antibiotikų naudojimas ir gerinama pašarų konversija gyvulininkystės sektoriuje. Atsižvelgdami į vyraujančias aktualijas, pokyčių reikalingumą, mokslo ir pramonės intensyviai vykdomas veiklas šioje srityje tarptautiniu lygiu bei 1-osios 2021 metų konferencijos pasisėkimą, LSMU VA Gyvūnų mokslų fakultetas ir šiais metais, lapkričio 16 d., surengė jau 2-ąją tarptautinę mokslinę konferenciją „Gyvulininkystė – naujausios tendencijos ir ateities perspektyvos“.

Vaida Dilbienė

Gyvūnų mitybos katedros studijų administratorė

Konferencija šiandien yra kaip niekada aktuali

Tarptautinės konferencijos tikslas – suburti pirmaujančius akademikus, tyrėjus ir mokslininkus, kurie pasidalytų savo patirtimi ir naujausiais tyrimų rezultatais gyvūnų veisimo, genetikos, auginimo, mitybos ir produkcijos kokybės aspektais. Konferencijoje dalyvavo per 300 dalyvių, buvo pristatyta 16 žodinių ir 24 stendiniai pranešimai. Konferencija tapo svarbia tarpdisciplinine platforma Lietuvos, Lenkijos, Portugalijos, Turkijos ir Latvijos tyrėjams, praktikams ir pramonės atstovams pristatyti ir aptarti naujausias inovacijas, tendencijas ir rūpesčius, taip pat praktinius iššūkius ir priimtus sprendimus gyvulininkystės, sveikatos ir gyvūnų pašarų srityse.

Sveikindamas konferencijos dalyvius ir pranešėjus LSMU VA Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas ir pagrindinis konferencijos iniciatorius prof. dr. Rolandas Stankevičius pabrėžė, kad tokia konferencija šiandien yra kaip niekada aktuali ne tik dėl atsirandančių naujų technologijų ir inovacijų gyvulininkystės srityje, bet ir dėl naujų su energija susijusių iššūkių. „Mes puikiai suprantame, kad tik glaudus mokslo ir praktikos ryšys duoda efektyviausius rezultatus optimizuojant gyvūnų mitybą, genetiką ir veisimą bei leidžia išlikti pelningiems šiandienėje ekonomikos rinkoje“ – pastebėjo prof. dr. R. Stankevičius. Konferencijos dalyvius sveikinę Lietuvos mokslų akademijos narys prof. habil. dr. Henrikas Žilinskas ir LSMU VA kancleris prof. dr. M. Malakauskas savo kalbose akcentavo, kad norint pereiti prie tvaresnės sistemos ir įtraukti vienos sveikatos metodą pasitelkiant mokslą, praktiką, naujų technologijų inovacijas ir sektoriaus įsipareigojimą reikia laiku reaguoti į vartotojų poreikius ir interesus. Šiandien yra gyvybiškai būtina diskutuoti ir atnaujinti žinias įvairiose su gyvulininkyste susijusiose srityse, skirtose naujiems gyvulininkystės veisimo, mitybos, genetikos ir auginimo iššūkiams įveikti.

Šių metų konferencijos naujovė, kuri, kaip tikimasi, taps gražia tradicija, buvo organizatorių padėkų

■ LSMU VA Gyvūnų mokslų fakulteto dekanas ir pagrindinis konferencijos iniciatorius prof. dr. Rolandas Stankevičius.

skyrimas itin gerų žodinių ir stendinių pranešimų autoriams. Vertinimo komisija vertus apdovanojimo pranešimus atrinko pagal šiuos kriterijus: pranešimo temos aktualumas, turinio aiškumas ir nuoseklumas, pateiktų idėjų ir analizės išsamumas, pranešimo pristatymo aiškumas, efektyvus faktų, statistikos ir detalių panaudojimas, raštingumas, skaidrių dizainas ir efektyvus vaizdų panaudojimas. Ypatingo konferencijos dalyvių ir vertinimo komisijos dėmesio susilaukė pranešėjai: dr. K. Palatynska (The Kielanowski Institute of Animal Physiology and Nutrition, Polish Academy of Sciences, Poland), doc. dr. L. Anskienė (LSMU), dr. P. Konieczka (University of Warmia and Mazury in Olsztyn, Poland), dr. E. Cholewinska (University of Life Sciences in Lublin, Poland), doc. dr. A. Daukšienė (LSMU), prof. dr. E. Bartkienė (LSMU), prof. dr. hab. inž. D. Piwczynski (Bydgoszcz University of Science and Technology, Poland), dr. A. Stępniewska (University of Life Sciences in Lublin, Poland). Konferencijoje metu buvo džiugu pastebėti, kad patyrusių ir ilgamečių tyrėjų gretas pildo motyvuoti, entuziastingi jaunieji mokslininkai-tyrėjai, o tai teikia geros vilties, kad gyvulininkystės mokslas ateityje pulsuos dinamika, novatoriškumu ir gyvybingumu.

Gyvulininkystės sistemos besivystančiose šalyse vis intensyvesnė

Konferencijoje nuskambėję pranešimai bei pasidalyta tarptautinė patirtis patvirtino vyraujančius pokyčius – gyvulininkystės sistemos besivystančiose šalyse vis intensyvesnė, nes gamintojai ir prekybininkai reaguoja į didėjančius urbanizuotų visuomenių vartotojų poreikius dėl pieno, mėsos, kitų gyvulininkystės produktų ir gyvūnų. Tai kelia iššū-

■ Lietuvos mokslų akademijos narys prof. habil. dr. Henrikas Žilinskas.

■ LSMU VA kancleris prof. dr. Mindaugas Malakauskas.

kus didinti produktyvumą nebloginant pašarų ir genetinių išteklių ir užtikrinti, kad tarpvalstybinės arba zoonozinės ligos būtų anksti atpažįstamos ir suvaldytos. Didėjančią paklausą galima patenkinti tik atrinkus gyvulius, kurie duoda daugiau mėsos ir pieno bei pasižymi atsparumu ligoms ir karščiui. Vertėtų optimaliai naudoti vietinius išteklius saugant gyvūnų biologinę įvairovę ir aplinką bei saugoti juos nuo ligų.

Šiandienos tendencijos, esa-

mi ir būsimi pokyčiai gyvulininkystės srityje įpareigoja mokslo ir pramonės atstovus ieškoti naujausios informacijos, ja dalytis ir efektyviai naudoti tyrinėjimuose, praktikoje ir gamyboje. Konferencijos organizatoriai – LSMU VA Gyvūnų fakultetas ir Lietuvos mokslo taryba, suteikė puikią galimybę ieškantiems informacijos. Konferencija baigėsi, tačiau liko išskirtinė jos vertė studentams, akademikams ir pramonės tyrinėtojams, kurių rankose gyvulininkystės ateitis.

Skaudžią netekties valandą, mirus tėčiui, nuoširdžiai užjaučiame LSMU Kardiologijos instituto Ląstelių kultūrų laboratorijos vyresniąją mokslo darbuotoją **Ievą Sarapinienę** bei artimuosius.

LSMU Kardiologijos instituto kolektyvas

LIETUVOS SVEIKATOS
MOKSLŲ UNIVERSITETAS

VIEŠOJI ĮSTAIGA LIETUVOS SVEIKATOS MOKSLŲ UNIVERSITETAS, kodas 302536989, A. Mickevičiaus g. 9, Kaunas, SKELBIA VIEŠĄJĮ KONKURSAŲ EITI ŠIAS DĖSTYTOJŲ IR MOKSLO DARBUOTOJŲ PAREIGAS:

Medicinos akademijoje:

Farmacijos fakultete:

■ **1 lektorius** (1,0 et., mokslo kryptis – farmacija, atlyginimas 1616,33 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedroje.

Kardiologijos institute:

■ **1 mokslo darbuotojo** (1,0 et., mokslo kryptis – biologija, atlyginimas 1629,00 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Molekulinės kardiologijos laboratorijoje.

Veterinarijos akademijoje:

Veterinarijos fakultete:

■ **1 asistentas** (1,0 et., mokslo kryptis – veterinarija, atlyginimas 1540,31 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Anatomijos ir fiziologijos katedroje.

■ **1 docentas** (1,0 et., mokslo kryptis – veterinarija, atlyginimas 1900,40 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių) Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinikoje.

Pretendentai turi atitikti pareigybės kvalifikacinius reikalavimus pagal Lietuvos sveikatos mokslų universiteto senato 2020 m. gegužės 28 d. nutarimu Nr. 134-04 patvirtintą kvalifikacinių ir atestacijos reikalavimų dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigybėms nustatymo, konkursų į dėstytojų ir mokslo darbuotojų pareigas skelbimo, organizavimo ir vykdymo bei dėstytojų ir mokslo darbuotojų atestavimo tvarką.

Papildomi kvalifikaciniai reikalavimai: 1. Turėti patirties vaistinių preparatų gamybos srityje, studijų dalykų „Farmacinės technologijos“ ir „Farmacijos pramonės technologijos“ dėstyti lietuvių ir anglų kalbomis patirties – lektoriaus pareigoms eiti Vaistų technologijos ir socialinės farmacijos katedroje. 2. Mokėti atlikti genų ir baltymų raiškos tyrimus (TL – PGR, sekoskaita, imunofermentiniai tyrimai, imunohistochemija) – mokslo darbuotojo pareigoms eiti Molekulinės kardiologijos laboratorijoje. 3. Turėti veterinarijos mokslų magistro laipsnį, studijų dalyko „Gyvūnų anatomija“ dėstyti Veterinarijos fakulteto stu-

dentams lietuvių ir anglų kalbomis patirties bei preparavimo patirties – asistento pareigoms eiti Anatomijos ir fiziologijos katedroje. 4. Turėti studijų dalyko „Smulkiųjų gyvūnų chirurgija“ dėstyti Veterinarijos fakulteto studentams lietuvių ir anglų kalbomis patirties, galiojančią veterinarinės praktikos licenciją fiziniams asmenims bei patirties dirbti artroskopijos, laparoskopijos, skaitmeninio rentgeno įranga, mokėti atlikti kietųjų audinių chirurgines operacijas ir gydyti smulkiųjų gyvūnų ortopedinius susirgimus – docento pareigoms eiti Dr. L. Kriaučeliūno smulkiųjų gyvūnų klinikoje.

Pretendentai privalo pateikti šiuos dokumentus:

1. Prašymą leisti dalyvauti konkurse.
2. Atestacijos kortelę pagal Universiteto patvirtintą formą.

3. Asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją.
4. Gyvenimo ir profesinės veiklos aprašymą (pagal Europass formą).

5. Pastarųjų 5-erių metų publikacijų sąrašą (jei siekiama pirmą kartą Universitete eiti profesorius, docento, vyriausiojo mokslo arba vyresniojo mokslo, arba mokslo darbuotojo pareigas, teikiamas visų publikacijų sąrašas).

6. Aukštojo mokslo baigimo, mokslo laipsnio, pedagoginio vardo dokumentų (su priedais) originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, grąžinti) arba, jeigu dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro. Šis punktas Universitete jau dirbantiems darbuotojams yra netaikomas.

7. Dokumentų, patvirtinančių pretendento atitiktį kvalifikaciniams reikalavimams, originalus ir kopijas (originalai, sutikrinus juos su pateiktomis kopijomis, bus grąžinti) arba, jei dokumentai siunčiami paštu, – nuorašus, patvirtintus notaro.

8. Gyvenamosios vietos ir elektroninio pašto adresą bei telefono numerį.

Dokumentus pateikti iki 2022 m. gruodžio 23 d. Personalo tarnybai (I a., kab. Nr. 102), A. Mickevičiaus g. 7, Kaunas. Pasiteirauti: tel. 8 37 465415.

Prof. Rimantas Benetis, Rektorius

KVIEČIAME Į LSMU SENATO POSĖDĮ

Kviečiame į LSMU Senato posėdį, kuris vyks **2022 m. lapkričio 24 d.** (ketvirtadienį), **12 val.** Z. Januškevičiaus posėdžių salėje (Mokomasis laboratorinis korpusas, I a., Eivenių 4, Kaunas).

Prof. Jūratė Macijauskienė, Senato pirmininkė

VIEŠASIS PRANEŠIMAS

Lapkričio 30 d. 15 val. LSMU MA Biochemijos katedros doc. dr. **Lolita Kuršvietienė** LSMU Mokomojo laboratorinio korpuso (MLK) Biochemijos katedroje, 305 seminarų kambaryje, (Eivenių g. 4) skaitys viešąjį pranešimą „**Įvairialypis polifenolinių junginių biologinis poveikis**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Gruodžio 1 d. 10 val. LSMU MA Farmacijos fakulteto Vaistų chemijos katedros lektorius dr. **Vacis Tatarūnas** LSMU MA Farmacijos fakulteto A-204 auditorijoje (Sukilėlių pr. 13) skaitys viešąjį pranešimą „**Farmakogenomikos vaidmuo personalizuojant gydymą antiagregantais**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Gruodžio 2 d. 15.30 val. LSMU MA Dantų ir burnos ligų klinikos lektorė dr. **Indrė Graunaitė** Kauno klinikų Akių ligų klinikos auditorijoje Nr. 373a skaitys viešąjį pranešimą „**Minkštieji dantų šaknų kanalų užpildai**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

Gruodžio 13 d. 13 val. LSMU MA MF Šeimos medicinos klinikos lektorė **Aušrinė Kontrimienė** Šeimos medicinos klinikos auditorijoje (Eivenių g. 2, Kaunas) skaitys viešąjį pranešimą „**Komandinis darbas pirminėje sveikatos priežiūroje: (ne)pastebima vertybė**“. Maloniai kviečiame dalyvauti.

DISERTACIJOS GYNIMAS

Gruodžio 28 d. 15 val. Lietuvos sveikatos mokslų universiteto Kardiologijos instituto salėje (Sukilėlių pr. 15, LT-50166 Kaunas), viešajame Biofizikos mokslo krypties tarybos posėdyje bus ginama **Luko Gudaičio** daktaro disertacija „**Koneksino-36 N-galo aminorūgščių įtaka plyšinių jungčių kanalų biofizikinėms savybėms**“ (gamtos mokslai, biofizika – N 011).

Mokslinis konsultantas – prof. dr. Vytautas Kazimieras Verselis (Alberto Einšteino medicinos koledžas, gamtos mokslai, biofizika – N 011).

Biofizikos mokslo krypties taryba:

Pirmininkas – prof. dr. Algimantas Kriščiukaitis (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biofizika – N 011).

Nariai:

dr. Rimantas Treinys (Lietuvos sveikatos mokslų universitetas, gamtos mokslai, biofizika – N 011);

doc. dr. Vilma Kisnierienė (Vilniaus universitetas, gamtos mokslai, biofizika – N 011);

prof. dr. Saulius Šatkauskas (Vytauto Didžiojo universitetas, gamtos mokslai, biofizika – N 011);

doc. dr. Virginijus Valiūnas (Stony Brook universitetas, gamtos mokslai, biofizika – N 011).

Su disertacija galima susipažinti Lietuvos sveikatos mokslų universiteto bibliotekoje (Eivenių g. 6, LT-50162 Kaunas) ir internete <http://www.lsmuni.lt>

Mokslo centras

KAUNO
KLINIKOS

ADMINISTRACIJA SKELBIA KONKURSAŲ EITI ŠIAS PAREIGAS 5 METŲ KADENCIJAI:

■ **Bendrosios praktikos slaugytojo** 1,0 et. Chirurgijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1467,90 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: Lietuvos Respublikos teisės aktų nustatyta tvarka įgyta bendrosios praktikos slaugytojo profesinė kvalifikacija ir galiojanti bendrosios praktikos slaugytojo licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę patvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pateikti Kauno klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba elektroniniu paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2022-12-05**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Vyresniojo slaugytojo–slaugos administratoriaus pavaduotojo** 0,5 et. Neonatologijos klinikos bendrajame personale (darbo užmokestis nuo 1516,62 Eur už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių)

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: sveikatos mokslų studijų krypčių grupės bakalauro kvalifikacinis laipsnis; turėti LR teisės aktų nustatyta tvarka išduotą ir galiojančią bendrosios praktikos slaugytojo licenciją; ne mažesnę kaip 1 metų darbo patirtį slaugos praktikos srityje.

Papildomos kompetencijos – privalumas: darbo patirtis slaugos administravimo, vadovavimo, koordinavimo srityje, mokslo laipsnis, užsienio kalbų mokėjimas, papildomų profesinės kvalifikacijos kursų ar mokymų išlaikymas sveikatos politikos, vadybos ir administravimo srityse yra privalumas.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę pa-

tvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašymą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (rekomendacijas), pažymą iš „Ištariamųjų, kaltinamųjų ir nu-teistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kau-no klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba elektroni-niu paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2022-12-05**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

■ **Plastinės ir rekonstrukcinės chirurgijos gydytojo** 0,5 et. Plastinės ir rekonstrukcinės klinikos bendra-jame personale (darbo užmokestis nuo 3304,04 už 1,0 et. darbo krūvį, neatskaičius mokesčių).

Kvalifikaciniai reikalavimai pretendents: aukštasis universitetinis išsilavinimas, galiojanti atitinkama medi-cinos praktikos licencija.

Prašymą dalyvauti konkurse, asmens tapatybę pa-tvirtinančio dokumento kopiją, gyvenimo aprašy-mą, išsilavinimą bei turimą specialybę ir kvalifikacinius reikalavimus patvirtinančių dokumentų kopijas, (reko-mendacijas), pažymą iš „Ištariamųjų, kaltinamųjų ir nu-teistųjų registro, patvirtinančią, kad kandidatui nėra priimtas apkaltinamasis nuosprendis už nusikaltimus, nurodytus Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatymo 30 straipsnio 1 dalyje“ pateikti Kau-no klinikų Žmogiškųjų išteklių tarnybai arba elektroni-niu paštu zmogiskuju.istekliu.tarnyba@kaunoklinikos.lt iki **2022-12-05**. Išsami informacija teikiama tel.: 8 37 326237, Eivenių g. 2, Kaunas.

Prof. habil. dr. Renaldas Jurkevičius, Generalinis direktorius

2022
Gruodžio
9
18:00

Maloniai kviečiame Jus kartu pasidžiaugti artėjančiomis gražiausiomis Metų Šventėmis. Dainos skambesiu ir šokio ritmu LSMU meno kolektyvų koncerte

**„PAPUOŠKIME KALĖDŲ
EGLĘ KARTU!“**

Gruodžio 9 d. 18 val.
Veterinarijos akademijoje, Žalčio aktų salėje
(Tilžės g. 18)

Dalyvauja:
Tautinių šokių ansamblis „Ave Vita“
Tautinių šokių kolektyvas „Džigūnas“
Akademinis choras „Neris“
LSMU tarptautinių studijų studentai
LSMUG pradinės mokyklos tautinių šokių grupė
LSMUG tautinių šokių kolektyvas „Eglėnėlis“

Lauksime Jūsų!

Reginio organizatoriai:

